

Sosiaali- ja terveydenhuollon
asiakasmaksut 1.1.2025 alkaen
Pohjois-Savon hyvinvointialueella

Sisällys

1 Yleistä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista	6
1.1 Sovellettava lainsäädäntö ja maksun määrä (1 ja 2 §)	6
1.2 Maksun periminen, alentaminen ja perimättä jättäminen (2 a, 2 b ja 11 §)	6
1.3 Maksukyvyyn mukaan määräytyvien maksujen tarkastaminen ja määrittäminen (10 j §) ..	7
1.4 Maksukatto (6 a §)	7
1.5 Etäpalveluista perittävät maksut.....	9
1.6 Käyttämättä ja peruuttamatta jätetyistä palveluista perittävä maksu (3 §).....	9
1.7 Palvelun keskeytyksen tai poissaolon vaikutus maksuun (10 k §)	10
1.8 Sotainvalidit ja rintamaveteraanit	10
2 Terveydenhuollon maksut	12
2.1 Maksuttomat terveystalvelut (5 §)	12
2.2 Terveyskeskuksen avohoidon maksut	13
2.2.1 Avosairaanhoidon lääkäripalvelut (asiakasmaksuasetus 7 §)	13
2.2.2 Terveyskeskuksen päivystyskäynti (asiakasmaksuasetus 7 §).....	13
2.2.3 Erikoissairaanhoidon vastaanotto toiminta (asiakasmaksuasetus 8 §)	13
2.3 Terapiapalvelut terveyskeskuksessa.....	14
2.3.1 Sarjassa annettava hoito (asiakasmaksuasetus 11 §)	14
2.3.2 Yksilökohtainen terapia (asiakasmaksuasetus 7 §)	14
2.3.3 Sarjassa annettava lääkinnällinen ryhmäkuntoutus (asiakasmaksuasetus 11 §) ..	14
2.3.4 Fysio- tai toimintaterapeutin kotikäynti	15
2.4 Erikoissairaanhoidon maksut	15
2.4.1 Poliklinikkamaksu (asiakasmaksuasetus 8 §)	15
2.4.2 Päiväkirurginen käynti (asiakasmaksuasetus 8 a §)	15
2.4.3 Sarjassa annettava hoito erikoissairaanhoidossa	16
2.5 Laitoshoidon maksut	16
2.5.1 Lyhytaikainen laitoshoido (asiakasmaksuasetus 12 §).....	16
2.5.2 Päivä- ja yöhoidon maksu (asiakasmaksuasetus 13 §).....	17
2.5.3 Kuntoutushoidon maksu (asiakasmaksuasetus 14 §)	17
2.5.4 Pitkäaikainen laitoshoido (7 c §, 10 b – d §, asiakasmaksuasetus 15 §).....	17
2.6 Laboratorio ja kuvantamispalvelut (asiakasmaksuasetus 8 b §)	18
2.7 Suun ja hampaiden tutkimus ja hoito (asiakasmaksuasetus 9 ja 9 a §)	18
2.7.1 Perusmaksut	18
2.7.2 Maksu tutkimuksesta, hammastarkastuksesta ja sairauksien hoidosta toimenpiteeltä vaatimusluokan mukaan	18

2.7.3	Proteettinen hoito	18
2.7.4	Muut maksut	19
2.7.5	Kliinisistä valokuvista perittävät maksut	19
2.7.6	Hammaslääketieteen opetusklinikan maksut	19
2.8	Sairaankuljetus (ensihoito) (asiakasmaksuasetus 10 §)	20
2.9	Rokotusohjelmaan kuulumattomien rokotteiden antaminen	20
2.10	Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut	21
2.11	Hengityshalvauspotilaalle järjestettävä hoito (5 §, asiakasmaksuasetus 22 §)	21
2.12	Maksu lääkärintodistuksesta ja lausunnosta (asiakasmaksuasetus 23 §)	21
2.13	Muualta kuin Suomessa asuvalta perittävä maksu (asiakasmaksuasetus 24 §)	22
2.14	Kotiin annettavien terveydenhuollon palvelujen maksut	23
2.14.1	Kotikuntoutus	23
2.14.2	Tuettu kotiutuminen	23
2.14.3	Tilapäinen kotisairaahoito (asiakasmaksuasetus 3 §)	23
2.14.4	Kotisairaalahoido (asiakasmaksuasetus 3 §)	24
3	Sosiaalihuollon maksut	26
3.1	Kotiin annettavat palvelut	26
3.1.1	Tilapäinen kotihoito (asiakasmaksuasetus 3 §)	26
3.1.2	Kotihoidon kuntouttava arviointijakso	26
3.1.3	Jatkuva ja säännöllinen kotona annettava palvelu (7 b ja 10 e §)	26
3.1.4	Lapsiperheiden tilapäinen ja säännöllinen kotipalvelu (10 e, 10 f ja 10 g §)	29
3.1.5	Palveluasuminen (ei-ympärivuorokautinen)	30
3.1.6	Yhteisöllinen asuminen	31
3.1.7	Jatkuvan ja säännöllisen kotona annettavan palvelun asiakasmaksussa huomioitavat tulot (10 f, 10 g §)	31
3.1.8	Asumista tukevat palvelut (10 h §)	33
3.1.8.1	Turvapalvelut	33
3.1.8.2	Ateriapalvelut ja aterioiden kuljetuspalvelut	35
3.1.8.3	Asiointipalvelusta perittävä maksu	35
3.1.8.4	Saattajapalvelu	35
3.1.8.5	Pyykkipalvelu/Vaatehuolto	35
3.1.8.6	Hygieniapalvelu	35
3.1.8.7	Ikäihmisten päivätoiminta ja etäryhmätoiminta	35
3.1.8.8	Siivouspalvelu	36
3.1.8.9	Tukipalvelut asumisyksikköön	36
3.1.9	Mielenterveys ja päihdekuntoutujien kotiin annetut psykososiaaliset tukikäynnit ..	36
3.2	Perhehoito	36

3.2.1 Lyhytaikainen perhehoito ja osavuorokautinen perhehoito	36
3.2.2 Perhehoitolain mukainen pitkäaikainen perhehoito (7 c §).....	37
3.3 Ympäri vuorokautinen palveluasuminen ja pitkäaikainen laitoshoido	37
3.3.1 Ympäri vuorokautinen palveluasuminen (7 c §)	37
3.3.2 Pitkäaikainen laitoshoido ikääntyneiden palveluissa (7 c §).....	38
3.3.3 Pitkäaikaisesta ympäri vuorokautisesta palveluasumisesta, pitkäaikaisesta perhehoidosta ja pitkäaikaisesta laitoshoidosta perittävän maksun perusteena olevat tulot (10 b, 10 c ja 10 d §)	39
3.4 Tilapäinen asuminen	41
3.4.1 Tilapäinen asumispalvelu kotihoitoyksikössä (kokeiluasuminen)	41
3.4.2 Tilapäinen ympäri vuorokautinen asumispalvelu (muu kuin omaishoitajalaissa määritetty vapaapäivä).....	41
3.5 Vammaispalvelujen ja kehitysvammahuollon palvelujen maksut	42
3.5.1 Maksuttomat palvelut	42
3.5.2 Päivä- ja työtoiminta sekä koululaisten loma-ajan hoito	44
3.5.3 Vammaisten asumispalvelut ja asumisen tuen maksut	45
3.5.3.1 Lyhytaikaisen asumispalvelun / asumisen tuen maksut.....	45
3.5.3.2 Pitkäaikainen asumispalvelu / asumisen tuki	45
3.5.3.3 Asumisen tuen ylläpitomaksu	45
3.5.3.4 Asumisen tuen ateriamaksut.....	46
3.5.3.5 Kodin ulkopuolella järjestettävä lapsen asumisen tuki (asiakasmaksulaki 7 d §)	47
3.5.4 Kehitysvammalain mukainen laitoshoido ja perhehoito	47
3.5.4.1 Pitkäaikainen perhehoito (asiakasmaksulaki 7 c §)	47
3.5.4.2 Lyhytaikainen perhehoito	49
3.5.5 Laitoshoido.....	49
3.5.5.1 Pitkäaikainen laitoshoido (asiakasmaksulaki 7 c § ja asetus 15 § ja 21 §)	50
3.5.5.2 Lyhytaikainen laitoshoido (asiakasmaksuasetus 12 §)	50
3.6 Omaishoitajan vapaan aikaiset palvelut (6 b ja 6 c §)	51
3.7 Kuljetuspalvelun asiakasmaksut	52
3.7.1 Asiointi ja virkistysmatkat	52
3.7.2 Työ- ja opiskelumatkat	53
3.8 Lastensuojelun asiakasmaksut	53
3.9 Erityisasumispalvelut (päihde- ja mielenterveyskuntoutujien asumispalvelut).....	54
3.9.1 Tuettu asuminen	54
3.9.2 Yhteisöllinen asuminen	54
3.9.3 Pitkäaikainen ympäri vuorokautinen palveluasuminen.....	55

3.9.4 Perhehoito.....	55
3.9.5 Tilapäinen asumispalvelu kartoitusasunnossa	55

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut 1.1.2025 alkaen Pohjois-Savon hyvinvointialueella

1 Yleistä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista

1.1 Sovellettava lainsäädäntö ja maksun määrä (1 ja 2 §)

Palveluista perittävissä asiakasmaksuissa sovelletaan lakia sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992; jäljempänä asiakasmaksulaki) ja asetusta sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (912/1992; jäljempänä asiakasmaksuasetus). Sovellettaviin säännöksiin viitataan tässä dokumentissa pääosin kunkin asiakokonaisuuden otsikossa.

Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalvveluista voidaan periä maksu palvelun käyttäjältä, jollei lailla toisin säädetä. Maksu voidaan periä henkilön maksukyvyn mukaan. Palveluista perittävä maksu saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruisen.

1.2 Maksun periminen, alentaminen ja perimättä jättäminen (2 a, 2 b ja 11 §)

Hyvinvointialueen on annettava asiakkaalle maksua koskevaa päätöstä vastaava lasku ja päätös maksukyvyn mukaan määräytyvästä maksusta.

Sosiaalihuollon palveluista määrätty maksu ja terveydenhuollon palveluista henkilön maksukyvyn mukaan määrätty maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin, kuin maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteutumista.

Maksun alentamisen ja perimättä jättämisen on oltava ensisijaista toimeentulotuesta annetussa laissa (1412/1997) tarkoitettuun toimeentulotukeen nähden.

Asiakkaalle on annettava tieto maksun alentamisen ja perimättä jättämisen osalta mahdollisimman varhain, jo ennen ensimmäistä palvelutapahtumaa (sosiaali- ja terveydenhuollossa tapahtuva asiakaskontakti, asiakaskäynti tai hoitojakso) tai sen yhteydessä. Viimeistään tieto on annettava maksua perittäessä. Tieto on annettava siten, että asiakas riittävästi ymmärtää sen sisällön. Tietoa annettaessa asiakkaalle on annettava sen tahon nimi ja yhteystiedot, jolta asiakas voi tarvittaessa pyytää lisätietoja.

Terveydenhuollon tasamaksuja (terveyskeskuksen avohoidon maksut, poliklinikka-, päiväkirurgia-, sarjahoitomaksut, lyhytaikaisen laitoshoidon maksut, suun terveydenhuollon maksut) voidaan alentaa tai jättää perimättä sillä perusteella, että maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteuttamista.

1.3 Maksukyvyn mukaan määräytyvien maksujen tarkastaminen ja määrittäminen (10 j §)

Hyvinvointialue päättää maksukyvyn mukaisesti määräytyvästä maksusta tois-
laiseksi. Maksu on kuitenkin tarkistettava asiakkaan tai tämän edustajan hake-
muksesta taikka hyvinvointialueen aloitteesta silloin, jos:

- asiakkaan tai hänen puolisonsa tulot ovat muuttuneet
- asiakkaan tai hänen puolisonsa oikeus säädettyihin vähennyksiin on muut-
tunut
- perheen olosuhteet ovat muuttuneet
- maksu osoittautuu virheelliseksi
- asiakkaalle laadittua asiakassuunnitelmaa muutetaan siten, että sillä on
vaikutusta asiakasmaksun suuruuteen
- hyvinvointialueen maksuperusteita muutetaan siten, että sillä on vaikutusta
asiakasmaksun suuruuteen.

Jos maksua koskeva päätös on perustunut asiakkaan tai hänen edustajansa an-
tamiin virheellisiin tietoihin, maksu voidaan oikaista takautuvasti enintään yhden
vuoden ajalta.

Osa sosiaali- ja terveydenhuollon maksuista on sidottu indekseihin. Indeksitar-
kastukset tehdään joka toinen vuosi.

Maksukyvyn mukaan määräytyvän maksun määrittämiseksi tulee asiakkaan tai
hänen edunvalvojansa/asioidenhoitajansa esittää tositteet tulo- ja verotustiedoista
ja maksun määrittämiseksi tarvittavista kustannuksista.

1.4 Maksukatto (6 a §)

Asiakkaalta perityille julkisen terveydenhuollon tietyille maksuille on säädetty
enimmäismäärä eli maksukatto. Seurantajakso on kalenterivuosi. Jos maksujen
yhteismäärä ylittää kalenterivuoden aikana 762 €, ovat maksukattoon sisältyvät
palvelut tämän jälkeen kalenterivuoden loppuun saakka maksuttomia.

Lyhytaikaisesta laitoshoidosta peritään kuitenkin 25,10 € hoitopäivämaksu 18
vuotta täyttäneiltä henkilöiltä (asiaksmaksuasetus 26 a §), vaikka maksukatto
olisi ylittynyt.

Alle 18-vuotiaan lapsen ja nuoren käyttämistä palveluista perityt maksukattoa ker-
ryttävät maksut otetaan huomioon yhdessä hänen toisen vanhempansa tai muun
huoltajan maksujen kanssa (laillinen huoltaja).

Asiakkaan on seurattava maksukattonsa ylittymistä itse. Maksukatton ylittyessä
asiakkaan tulee olla yhteydessä siihen laitokseen (asiaksmaksujen laskutuk-
sesta vastaavaan yksikköön), jossa maksukatto ylittyy. Maksukatton ylittymisestä
annetaan asiakkaalle todistus, joka on voimassa myöntämivuoden loppuun asti.
Todistuksen myöntää se julkinen sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatio, jossa
maksukatto on ylittynyt.

Jos palvelun käyttäjä on kalenterivuoden aikana suorittanut maksukattoon sisältyvistä palveluista maksuja enemmän kuin 762 €, hänellä on oikeus saada liikaa suoritettuja maksuja takaisin. Jos vaatimusta liikaa suoritettujen maksujen palauttamisesta ei ole tehty 762 €:n rajan ylittymistä seuraavan kalenterivuoden aikana, palvelun käyttäjä menettää oikeutensa palautukseen. Jos maksun sisältyminen maksukattoon selviää viranomaisen tai vakuutusyhtiön päätöksen taikka muutoksenhaun vuoksi vasta maksukaton seurantavuoden jälkeen, tulee vaatimus liikaa suoritettujen maksujen palauttamisesta tehdä vuoden kuluessa siitä, kun päätös on annettu tai muutoksenhaun johdosta annettu päätös on tullut lainvoimaiseksi.

Hyvinvointialue saa kerätä välttämättömiä tietoja asiakkaan maksukaton täyttymisen seuraamiseksi. Lisäksi hyvinvointialueella on oikeus saada julkiselta tai yksityiseltä palveluntuottajalta välttämättömät tiedot maksukaton täyttymisen seuraamiseksi salassapitosäännösten estämättä.

Maksukattoon lasketaan mukaan asiakasmaksut seuraavista palveluista (myös vastaavista etäpalveluista perityt maksut kerryttävät maksukattoa):

- terveyskeskuksen avosairaanhoidon lääkäripalveluista
- poliklinikan antamasta tutkimuksesta ja hoidosta
- päiväkirurgisesta toimenpiteestä
- sarjassa annettavasta hoidosta
- lyhytaikaisesta laitoshoidosta ja lyhytaikaisesta laitospalvelusta
- päivä- ja yöhoidosta (kun on kyse kappaleen 2.5.2 mukaisesta maksusta)
- suun ja hampaiden tutkimuksesta ja hoidosta, hammasteknisiä kuluja lukuun ottamatta
- suun ja leukojen erikoissairaanhoidon hoitotoimenpiteistä (myös terveyskeskuksessa)
- terveydenhuollon ammattihenkilön antamasta fysioterapiasta, neuropsykologisesta kuntoutuksesta, ravitsemusterapiasta, jalkojenhoidosta, puheterapiasta, toimintaterapiasta ja muusta niihin rinnastettavasta toimintakykyä parantavasta ja ylläpitävästä hoidosta
- tilapäisestä kotisairaanhoidosta ja tilapäisestä kotisairaalahoidosta, paitsi silloin, jos hoito on osana kotihoitoa
- lääkinnällisen kuntoutuksen laituskuntoutusjaksosta, jota annetaan kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain tai vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain mukaisia palveluja saavalle henkilölle
- em. palveluista perityt maksut, kun asiakasmaksulasku on maksettu toimeentulotuesta
- em. palveluista perityt maksut, kun palvelu tai vastaanotto on järjestetty etäpalveluna

Maksukattoa kerryttävät myös ostopalveluina tuotetut palvelut, jos ne kuuluvat julkisen terveydenhuollon järjestämisvastuulle.

Maksukatton kertymistä laskettaessa ei oteta huomioon:

- maksua, joka on peritty työtapaturma- ja ammattitautilain, maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain, sotilasvammalain, liikennevakuutuslain, potilasvakuutuslain tai näitä vastaavan aikaisemman lain mukaan korvattavasta hoidosta
- maksua, joka on peritty henkilöltä, jolla ei ole Suomessa kotikuntaa, lukuun ottamatta maksua, joka on peritty henkilöltä, jolla on Euroopan unionin lainsäädännön tai Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen nojalla oikeus terveyspalveluihin samoin edellytyksin kuin Suomessa asuvalla henkilöllä tai joka rinnastetaan kunnan asukkaaseen
- tilapäisen kotipalvelun tai tilapäisen kotihoidon maksua
- jatkuvan ja säännöllisen kotiin annettavan palvelun maksua
- sairaankuljetusmaksua
- lääkärintodistusmaksua
- yksityislääkärin läheteellä tehdyistä laboratorio- ja kuvantamistutkimuksista perittäviä maksuja
- palvelusetelillä järjestetyn palvelun omavastuuosuus (Asiakasmaksulain HE 129/2020)
- pitkäaikaisen laitoshoidon maksua
- käyttämättä jätetystä ajasta perittävää maksua (ns. sakkomaksua)
- sosiaalihuoltolain mukaista asumispalvelumaksua
- omaishoidon lakisääteisten vapaiden ajalta perittyjä asiakasmaksuja
- vaikeavammaisen asumispalvelumaksua
- vaikeavammaisen kuljetuspalvelumaksua
- työterveyshuollon maksua
- perhehoidon maksua
- viivästyskorko- ja perintäkulumaksuja
- muita maksuja, joiden huomioon ottamisesta maksukatossa ei säädetä asiakasmaksulain § 6a:ssä
- yksityisen terveydenhuollon maksuja, jos ne eivät kuulu julkisen terveydenhuollon järjestämistä vastuulle

1.5 Etäpalveluista perittävät maksut

Etäpalvelu/etävastaanotto (puhelimitse tai videovälitteisesti internetyhteyden kautta) on verrattavissa perinteiseen vastaanottokäyntiin tai palveluun, mikäli sillä korvataan normaali fyysinen vastaanotto. Tässä tapauksessa etäyhteyksien avulla annetusta palvelusta peritään samat maksut kuin esimerkiksi vastaavasta vastaanottokäynnistä tai kotikäynnillä annetusta palvelusta, mikäli palvelu on maksullinen muutoinkin.

1.6 Käyttämättä ja peruuttamatta jätetyistä palveluista perittävä maksu (3 §)

Jos asiakas tai hänen edustajansa on varannut vastaanottoajan terveydenhuollon palveluihin tai sosiaali- ja terveydenhuollon lyhytaikaiseen hoito- tai asumispalvelupaikkaan ja asiakas jättää saapumatta varattuna aikana vastaanotolle tai asianomaiseen yksikköön ilman hyväksyttävää syytä; eikä asiakas tai hänen

edustajansa ole ennalta peruuttanut vastaanottoaikaan tai palvelua, peritään 18 vuotta täyttäneiltä 56,70 €.

Maksun saa kuitenkin periä vain, jos maksun perimistä ei ole pidettävä kohtuuttomana ja asiakkaalle on varauksen yhteydessä ilmoitettu mahdollisuudesta periä käyttämättä jätetystä ajasta tai paikasta maksu sekä annettu ohjeet ajan tai paikan peruuttamiseksi ennalta.

Maksun perimistä sekä ajan tai paikan peruuttamista koskevat tiedot on annettava siten, että asiakas riittävästi ymmärtää niiden sisällön. Maksua ei saa periä alle 18-vuotiaalta asiakkaalta. Maksu peritään myös muutoin maksuttomista palveluista (esimerkiksi neuvolapalvelut).

Käyttämättä jätetystä palvelusta perittävää maksua sovelletaan myös silloin, kun hyvinvointialue on asiakkaan tai tämän edustajan aloitteesta varannut asiakkaalle vastaanottoajan taikka paikan lyhytaikaiseen hoito- tai asumispalveluun. Tällöin maksun periminen edellyttää lisäksi, että ilmoitus tehdään ja ohjeet annetaan kirjallisesti ja että asiakasta tai tämän edustajaa muistutetaan asiakkaalle varatusta ajasta tai paikasta.

Maksua ei peritä mielenterveys- ja päihdepalvelujen, eikä psykiatrian käyttämättä jätetyistä vastaanottoajoista.

1.7 Palvelun keskeytyksen tai poissaolon vaikutus maksuun (10 k §)

Pohjois-Savon hyvinvointialue perii jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta, pitkäaikaisesta yhteisöllisestä asumispalvelusta, pitkäaikaisesta ympärivuorokautisesta palveluasumisesta, pitkäaikaisesta laitoshoidosta ja pitkäaikaisesta perhehoidosta maksun, vaikka palvelu keskeytyisi tilapäisesti asiakkaasta johtuvasta syystä. Tilapäisyydellä tarkoitetaan yhtäjaksoista muutamaa päivää esimerkiksi viikonlopun pituista poissaoloa. Jos palvelu kuitenkin keskeytyy yli viideksi päiväksi, maksua ei peritä viittä päivää ylittävältä ajalta. Jos palvelu keskeytyy hyvinvointialueesta johtuvasta syystä tai siksi, että asiakas on laitoshoidossa, maksua ei peritä myöskään mainitun viiden päivän ajalta. Jos palvelun keskeytys jatkuu koko kuukauden, maksua ei peritä lainkaan. Ateriapalvelumaksut laskutetaan toteutuman mukaan.

1.8 Sotainvalidit ja rintamaveteraanit

Sotainvalidit

Sotainvalideilta, joilla on 10 % haitta-aste ja jotka ovat vahingoittuneet tai sairastuneet vuosien 1939–1945 sotien johdosta, ei peritä asiakasmaksua (sotilasvammalaki 404/1948 6, 6a, 6b §:t):

- kotihoidosta ja kotipalveluista ja niihin liittyvistä kotihoidon tuki- ja ateriapalveluista
 - asumispalvelujen hoiva- ja ateriamaksua
 - pitkäaikaisesta perhehoidosta (Valtiokonttorin ohjeiden perusteella korvattava)
 - omaishoidon tukeen kuuluvista palveluista
-

-
- liikkumista tukevista palveluista, jotka on myönnetty sosiaalihoitolain 23 §:n nojalla
 - sairaanhoitopalveluista

Sotainvalideilta, joiden haitta-aste on vähintään 20 %, ei peritä asiakasmaksua yllä olevien lisäksi pitkäaikaisesta laitoshoidosta.

Rintamaveteraanit

Rintamaveteraaneilta ei peritä asiakasmaksua:

- avohoidon käynneistä (terveyskeskuksen vastaanottomaksu, poliklinikka-, sarjahoito- ja päiväkirurgian maksu)
- suun terveydenhuollon käynneistä
- kotipalvelusta, kotisairaanhoidosta ja kotisairaalahoidosta
- kotiin annettavista ateriapalveluista ja tukipalveluista (tukipalveluja esim. turvapuhelin-, asiointi-, kauppa-, saattaja-, kylvytys-, siivous- ja pyykki-vaatehuoltopalvelu sekä apteekin lääkkeiden annosjakelupalvelu)
- sosiaalihoitolain mukaisesta liikkumista tukevasta palvelusta
- omaishoitajan lakisääteisen vapaan aikaisesta hoidosta
- sosiaalihoitolain mukaisen pitkäaikaisen asumispalvelun hoivasta/huolenpidosta ja aterioista
- perhehoitolain mukaisesta pitkäaikaisesta perhehoidosta
- terveydenhuoltolain 29 §:n mukaisesta lääkinnällisestä kuntoutuksesta

Maksua ei peritä rintamasotilastunnuksen, rintamapalvelutunnuksen, rintamatunnuksen tai veteraanitunnuksen omaavilta henkilöiltä sekä henkilöiltä, joilla on todistus miinanraivaustehtäviin osallistumisesta.

2 Terveysthuollon maksut

2.1 Maksuttomat terveystpalvelut (5 §)

Maksuttomia terveysthuollon palveluja ovat:

- terveystneuvonta- ja ohjaus sekä terveystarkastukset
- äitiyst- ja lastenneuvolapalvelut
- seulonnat valtakunnallisen seulontaohjelman mukaisesti
- kouluterveysthuolto myös 18 vuotta täyttäneiltä
- opiskeluhuoltopalvelut
- opiskeluterveysthuolto
- sairaanhoitajan, terveysthoitajan ja kättilön vastaanotot perusterveysthuollossa, kun hoitovastuu on hoitajalla. Mikäli vastaanottotapahtuma muuttuu lääkäriin vastuulle, peritään lääkäripalvelumaksu kappaleen 2.2.1 mukaisesti
- alle 18 vuotiaiden avosairaanhoidon palvelut
- psykiatrisen avohoidon palvelut /mielenterveystyö avosairaanhoidon palveluissa
- terveysthuoltolain 29 §:ssä tarkoitettujen lääkinällisen kuntoutuksen palvelut: kuntoutusneuvonta, kuntoutustarvetta ja mahdollisuuksia selvittävä tutkimus sekä sopeutumisvalmennus- ja kuntoutusohjaus
- pitkäaikaisen sairauden hoitoon tarkoitettujen hoitotarvikkeet
- apuvälineet ja niiden sovitus ja luovutus, tarpeellinen uusiminen ja huolto paitsi silloin, kun apuvälineen tarve aiheutuu työtaturma- ja ammattitautilain (459/2015), maatalousyrittäjien työtaturma- ja ammattitautilain (873/2015), sotilasvammalain (404/1948), liikennevakuutuslain (279/1959), potilasvahinkolain (585/1986) tai näitä vastaavan aikaisemman lain mukaan korvattavasta vahingosta tai ammattitaudista.
- diabeetikkojen määräaikaiset silmänpohjatutkimukset
- naisiin kohdistuvan seksuaalisen väkivallan uhreille tarkoitettujen ns. SERI-tukikeskusten tarjoamat terveystpalvelut
- päihteitä käyttäville raskaana oleville suunnattujen äitiystpoliklinikoiden antama tutkimus, hoito ja seuranta
- ensihoito, lukuun ottamatta ensihoitoon liittyvää sairaankuljetusta
- sairaalaan sisäänkirjoitetun potilaan kuljetus sairaankuljetusajoneuvolla toiseen hoitolaitokseen tai kotihoitoon.

Lisäksi maksuttomia ovat tartuntatautilain mukaiset:

- rokotukset, jotka kuuluvat kansalliseen rokotusohjelmaan
 - valtioneuvoston päättämät yleiset vapaaehtoiset rokotukset sekä
 - valtioneuvoston asetuksella säädetyt rokotukset
 - yleisvaarallisissa tartuntataudeissa:
 - tutkimus, hoito ja hoitoon määrätty lääkkeet
 - altistuneiksi todetun tai perustellusti altistuneeksi epäillyn karanteeni
 - sairastuneen tai sairastuneeksi perustellusti epäillyn eristäminen
 - valvottavaan tartuntatautiin sairastuneen hoitoon määrätty lääkkeet
-

- HIV-infektion, sankkerin, tippurin ja sukupuoliteitse tarttuvan klamydiainfektion tutkimus ja hoito sekä hoitoon ja (käytännössä HIV:n) ehkäisyyn määrätyt lääkkeet.

2.2 Terveyskeskuksen avohoidon maksut

2.2.1 Avosairaanhoidon lääkäripalvelut (asiakasmaksuasetus 7 §)

Kerryttää maksukattoa.

Terveyskeskuslääkärin vastaanottomaksu 28,20 €
18 vuotta täyttäneiltä (myös geriatriset palvelut)

Vastaanottokäyntimaksu peritään myös etävastaanotosta.

Maksu peritään kolmelta (3) ensimmäiseltä käynniltä kalenterivuodessa.

Käyntimaksu peritään myös äitiysneuvolan, opiskeluhoillon ja seksuaaliterveysneuvolan lääkärin vastaanotolla sairaanhoidollisesta käynnistä.

Terveyskeskuslääkärin vastaanottomaksua ei peritä, kun lääkäri lähettää potilaan erikoissairaanhoidon vastaanotolle terveyskeskuksen käynniltä saman päivän aikana ja saman tulosityn vuoksi.

2.2.2 Terveyskeskuksen päivystyskäynti (asiakasmaksuasetus 7 §)

Kerryttää maksukattoa.

Terveyskeskuksen päivystyksessä peritään 18-vuotta täyttäneeltä:

Päivystyskäyntimaksu arkisin klo 20–08	38,70 €
lauantaisin, sunnuntaisin ja pyhäpäivinä	38,70 €
Muuna aikana	28,20 €

Päivystyskäyntimaksu peritään myös henkilöltä, joka on jo maksanut kolme (3) 28,20 €:n suuruista terveyskeskuksen käyntimaksua.

2.2.3 Erikoissairaanhoidon vastaanotto toiminta (asiakasmaksuasetus 8 §)

Kerryttää maksukattoa.

Terveyskeskuksessa erikoissairaanhoitona toteutetusta erikoislääkärin vastaanotosta peritään poliklinikkamaksu 66,70 €

2.3 Terapiapalvelut terveyskeskuksessa

2.3.1 Sarjassa annettava hoito (asiakasmaksuasetus 11 §)

Kerryttää maksukattoa.

Sarjassa annettavasta hoidosta peritään 18,60 €/kerta

Maksu peritään lääkinnällisestä kuntoutuksesta (muut kuin terveydenhuoltolain 29 §:ssä tarkoitetut lääkinnällisen kuntoutuksen palvelut) ja muusta vastaavasta sarjassa annettavasta hoidosta (esim. jatkuvasta dialyysihoidosta) enintään 45 hoitokerralta kalenterivuodessa.

Maksua ei peritä alle 18-vuotiaalta, eikä terveyskeskuksessa annetusta siedätys-hoidosta (hyposensibilisaatio), puhe- ja äänihäiriö-, säde- ja sytostaattihoidosta tai muusta vastaavasta hoidosta.

2.3.2 Yksilökohtainen terapia (asiakasmaksuasetus 7 §)

Kerryttää maksukattoa.

Terveyskeskuksessa annetusta yksilökohtaisesta terapiasta, kun kyse ei ole sarjahoidosta, peritään

18,60 €/kerta

Yksilökohtaista terapiaa ovat fysioterapia, toimintaterapia, neuropsykologinen kuntoutus, ravitsemusterapia, jalkojenhoito/jalkaterapia, puheterapia tai muu toimintakykyä parantava ja ylläpitävä hoito tai terapia.

2.3.3 Sarjassa annettava lääkinnällinen ryhmäkuntoutus (asiakasmaksuasetus 11 §)

Kerryttää maksukattoa.

Ryhmäjakso 1–5 ryhmäkäyntiä	20,00 €/ryhmäjakso
Ryhmäjakso 6–10 ryhmäkäyntiä	22,80 €/ryhmäjakso
Ryhmäjakso 11 ryhmäkäyntiä	25,00 €/ryhmäjakso

Ryhmämaksua ei peritä, mikäli ryhmäjakson käynneistä 2/3 (pyöristetään lähimpään kokonaislukuun) jää toteutumatta sairastumisen tai muun perustellun keskeytymisen syyn vuoksi.

Allasterapiamaksut

Lapinlahden fysioterapiaosaston antamaa allasterapiaa ohjattuna ja omatoimisesti. Omatoimiterapiassa fysioterapeutti valvoo altaalla. Ryhmä on ohjattua ryhmätoimintaa.

Ohjatut allasryhmät

kevätkausi (tammi-toukokuu)

50,00 €

syyskausi (syyskuu-joulukuu)	40,00 €
Omatoimiryhmät	
Allasmaksu 1 kk	30,00 €
Allasmaksu 3 kk	50,00 €
Allasmaksu 6 kk	70,00 €

2.3.4 Fysio- tai toimintaterapeutin kotikäynti

Kotikäynti	18,60 €/käynti
Videovälitteinen etäkontakti	18,60 €/kontakti

- kotiutumiseen liittyen 1–2 kotikäyntiä maksuttomia
- säännöllisen kotihoidon asiakkaalle maksuttomia
- apuvälinearviökäynnit maksuttomia

2.4 Erikoissairaanhoidon maksut

2.4.1 Poliklinikkamaksu (asiakasmaksuasetus 8 §)

Sairaalan tai muun toimintayksikön poliklinikalla tutkittavalta tai hoidettavalta peritään 66,70 €/käynti

Palvelun käyttäjän kotona annetusta erikoissairaanhoidosta peritään poliklinikkamaksua vastaava maksu 66,70 €/käynti

Vastaanottokäyntimaksu peritään myös etävastaanotosta.

Maksua ei peritä alle 18-vuotiaalta. Maksu kerryttää maksukattoa.

2.4.2 Päiväkirurginen käynti (asiakasmaksuasetus 8 a §)

Päiväkirurgisesta toimenpiteestä, joka tehdään leikkaussalissa ja joka edellyttää yleisanestesiaa, laajaa puudutusta tai suonen sisäisesti annettavaa lääkitystä, peritään poliklinikkamaksun sijasta 218,70 €/käynti

Maksu kerryttää maksukattoa.

Jos päiväkirurgisessa toimenpiteessä ollut henkilö komplikaation tai muun vastaavan syyn takia jää hoitopaikkaan, peritään häneltä säädetyn päiväkirurgiamaksun (218,70 €) lisäksi hoitopäivämaksu (66,90 €/hoitopäivä) toimenpidettä seuraavilta päiviltä.

Koska päiväkirurgia ei ole lyhytaikaista laitoshoidoa, eikä siinä synny hoitopäiviä, edellä mainittua sääntöä voidaan soveltaa myös lasten kohdalla ja heiltä voidaan periä päiväkirurgian maksu silloin kun edellä mainitut kriteerit täyttyvät.

Jos suun ja leukojen tutkimusta ja hoitoa annetaan päiväkirurgisesta toiminnasta säädetyin edellytyksin, siitä peritään 218,70 € toimenpiteeltä.

2.4.3 Sarjassa annettava hoito erikoissairaanhoidossa

Sarjassa annettavasta hoidosta peritään 18,60 €/kerta

Maksullisten hoitokertojen enimmäismäärä on 45 hoitokertaa kalenterivuodessa. Maksua ei peritä alle 18-vuotiaalta. Maksu kerryttää maksukattoa.

Sarjahoidon määritelmä:

Lääkärin ennakkoon määräämä hoito toteutetaan samankaltaisena tai lähes samankaltaisena vähintään 3 kertaa. Hoitojen väliin jäävä aika ei ylitä kahta viikkoa, elleivät hoidolliset syyt edellytä harvempaa käyntiväliä.

Asiakasmaksuasetuksen 11§:n mukaan sarjassa annettavaa hoitoa on:

- jatkuva dialyysihoito
- lääkinnällinen kuntoutus
- hyposensibilisaatio-, puhe- ja äänihäiriö-, säde- ja sytostaattihoito tai
- muu vastaava hoito

Muu vastaava hoito arvioidaan sen perusteella, vastaako annettava hoito lääkinällistä kuntoutusta, hyposensibilisaatio-, puhe- ja äänihäiriö- sekä sytostaattihoitoa.

2.5 Laitoshoidon maksut

2.5.1 Lyhytaikainen laitoshoido (asiakasmaksuasetus 12 §)

Hoitopäivämaksu lyhytaikaisessa laitoshoidossa 66,90 €/hoitopäivä
Psykiatrian toimintayksikössä 30,70 €/hoitopäivä

Maksukaton ylittymisen jälkeen lyhytaikaisen laitoshoidon hoitopäivämaksu 25,10 €/hoitopäivä.

Maksuja ei peritä terveyskeskuksessa eikä sairaalassa tai sen toimintayksikössä alle 18-vuotiaalta siltä osin kuin hoitopäiviä on kalenterivuodessa kertynyt yli seitsemän.

Maksuja ei peritä mielenterveyslain (1116/1990) 9 §:n perusteella järjestetyn tarkkailun ajalta, jos tarkkailtavaksi otettua ei tarkkailun perusteella määrätä mielenterveyslain 8 §:ssä tarkoitettuun tahdosta riippumattomaan hoitoon.

Hoitopäivämaksu peritään hoitoon tulopäivältä, sitä seuraavilta hoitopäiviltä ja laitoshoidosta lähtöpäivältä. Mikäli asiakas kuitenkin siirtyy välittömästi toiseen laitokseen tai Pohjois-Savon hyvinvointialueen järjestämään asumispalveluun, lähetettävä laitos ei peri maksua siltä päivältä, jona asiakas siirtyy.

2.5.2 Päivä- ja yöhoidon maksu (asiakasmaksuasetus 13 §)

Päivä- ja yöhoidon maksu 30,70 €/vrk

Terveyskeskuksessa, sairaalassa tai sen toimintayksikössä, sosiaalihuollon laitoksessa tai muussa toimintayksikössä hoidettavana vain joko päivällä (päivähoito) tai yöllä (yöhoito) olevalta peritään 30,70 €/vrk

Päivä- ja yöhoidon maksua ei peritä psykiatrisen avohoidon toimintayksikössä annetusta hoidosta, kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/77) tarkoittamasta erityishuollosta, polikliinisesta päihdehuollosta eikä vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain 22 §:n 2 momentissa tarkoitettua suojatyöstä.

Maksua ei peritä alle 18-vuotiaalta terveyskeskuksessa tai sairaalassa taikka sen toimintayksikössä siltä osin kuin hoitopäiviä on kalenterivuodessa kertynyt yli seitsemän.

2.5.3 Kuntoutushoidon maksu (asiakasmaksuasetus 14 §)

Kuntoutushoidon maksu 23,00 €/hoitopäivä

Peritään vammaiselle henkilölle laitoshoidon annettua kuntoutushoidosta. Kerryttää maksukattoa.

2.5.4 Pitkäaikainen laitoshoidon maksu (7 c §, 10 b – d §, asiakasmaksuasetus 15 §)

Pitkäaikaisen laitoshoidon maksu peritään hoidon alkamisesta lähtien, kun ympärivuorokautisen laitoshoidon arvioidaan kestävän yli kolme kuukautta. Muutoin maksu määrätään sen jälkeen, kun henkilö on ollut laitoshoidossa yli kolme kuukautta ja hänen toimintakykynsä on heikentynyt niin, että häntä on edelleen hoidettava laitoksessa.

Hyvinvointialue saa periä pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkaalta kuukausimaksun. Maksu saa olla enintään 85 prosenttia asiakkaan kuukausituloista, joista on tehty asiakasmaksulain 10 c ja 10 d §:ssä säädettyt vähennykset.

Jos asiakas on välittömästi ennen palvelun alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avoliitossa ja hänen tulonsa ovat suuremmat kuin puolison tulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella. Tällöin maksu saa olla enintään 42,5 prosenttia puolisojen yhteenlasketuista kuukausituloista, joista on tehty vähennykset. Jos kuitenkin kumpikin puolisoista on pitkäaikaisessa laitoshoidossa, maksu on enintään 85 prosenttia asiakkaan kuukausituloista, joista on tehty asiakasmaksulain 10 c ja 10 d §:ssä säädettyt vähennykset.

Hyvinvointialueen on maksua määrätessään huolehdittava siitä, että asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön jää käyttövara, joka on pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkaalle vähintään 122 € kuukaudessa.

Pitkäaikaisen laitoshoidon maksusta tarkemmin kappaleessa 3.3.3.

2.6 Laboratorio ja kuvantamispalvelut (asiakasmaksuasetus 8 b §)

Yksityislääkärin läheteellä tehtävistä laboratorio- ja röntgentutkimuksista, joihin ei liity muita tutkimuksia tai hoitotoimenpiteitä, peritään palvelun tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia vastaava maksu erillisen hinnaston mukaan.

2.7 Suun ja hampaiden tutkimus ja hoito (asiakasmaksuasetus 9 ja 9 a §)

Kerryttää maksukattoa.

Maksuja ei peritä:

- alle 18-vuotiaiden suun ja hampaiden tutkimuksesta ja hoidosta
- henkilöiltä, joilla on rintamasotilastunnus, rintamapalvelutunnus, rintamantunnus, veteraanitunnus tai jolla on eräisiin Suomen sotiin liittyneissä tehtävissä palvelleiden kuntoutuksesta annetun lain (1039/1997) 2 §:ssä tarkoitettu todistus lain 1 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuihin miinanraivaustehtäviin osallistumisesta. Maksua peritään vain hammaslaboratoriolta hankituista töistä.
- ensimmäistä lastaan odottavan perheen suun terveydentilan ja hoidon tarpeen arviosta

2.7.1 Perusmaksut

Suuhygienisti	13,80 €
Hammaslääkäri	17,90 €
Erikoishammaslääkäri	26,30 €

2.7.2 Maksu tutkimuksesta, hammastarkastuksesta ja sairauksien hoidosta toimenpiteeltä vaatimusluokan mukaan

Ehkäisevä hoito (tutkimuksen yhteydessä on maksuton)	11,50 €
Vaativuusluokka 0–2	11,50 €
Vaativuusluokka 3–4	25,80 €
Vaativuusluokka 5–7	51,20 €
Vaativuusluokka 8–10	75,00 €
Vaativuusluokka 11 -	105,20 €

2.7.3 Proteettinen hoito

Proteettiset toimenpiteet	
Proteesin pohjaus	75,00 €

Proteesin korjaus	51,20 €
Akryyliosa- ja kokoproteesi	250,90 €
Kruunut ja sillat hampaalta	250,90 €
Rankaproteesi	304,50 €

Proteettisen ja parentafysiologisen hoidon yhteydessä veloitetaan potilaalta toimenpidekohtaiset maksut, käyntimaksut sekä hammastekniset laboratoriokulut todellisten kulujen suuruisina (kustannusarvion mukaan). Hammastekniset kulut peritään kauttalaskutuksena.

2.7.4 Muut maksut

Röntgentutkimus	11,50 €/kuva
Panoraamaröntgen	25,80 €/kuva
Todistus ja lausunto	56,70 €
Perumaton käynti	56,70 €
Päiväkirurginen toimenpide	218,70 €/käynti

Uniapneakiskohoidon asiakasmaksut:

(maksu peritään, kun lääkinällisen kuntoutuksen apuvälineen luovutusperusteet eivät täyty)

- erikoissairaanhoidon kriteerit täyttävä vaikea tai keskivaikea uniapnea 66,70 €
- lievässä uniapneassa hoidosta peritään suun terveydenhuollon asiakasmaksut (perusmaksu, toimenpiteet, hammastekniset kustannukset)

Hoidosta muodostuu käyntikohtainen lasku, joka sisältää perusmaksun, toimenpidemaksut toimenpideluokittain vaatimustason ja toimenpiteen laajuuden mukaan sekä muut käynnin maksut.

2.7.5 Kliinisistä valokuvista perittävät maksut

Laaja kuvantaminen (hampaisto, parenta, limakalvot)	25,80 €/kuva
Limakalvokuvantaminen hoitokäynnin yhteydessä	11,50 €/kuva
Kuvantaminen kontrolloimisen vuoksi (toimenpidekomplikaatioiden seuranta)	maksuton

2.7.6 Hammaslääketieteen opetusklinikan maksut

Hammaslääketieteen opetusklinikan suun ja hampaiden tutkimus ja hoidon toimenpiteet ovat normaaleja asiakasmaksuja 20 % pienemmät.

Perusmaksut

Suuhygienisti	11,00 €
Hammaslääkäri	14,30 €
Erikoishammaslääkäri	21,00 €

Kuvantamistutkimukset

Hammaskuva	9,20 €
Leukojen ja koko hampaiston panoraamaröntgenkuvaus	20,60 €

Maksu tutkimuksesta, hammastarkastuksesta ja sairauksien hoidosta toimenpiteeltä vaativuusluokan mukaan

Vaativuusluokka 0–2	9,20 €
Vaativuusluokka 3–4	20,60 €
Vaativuusluokka 5–7	41,00 €
Vaativuusluokka 8–10	60,00 €
Vaativuusluokka 11 -	84,20 €

Proteettiset toimenpiteet

Proteesin pohjaus	60,00 €
Proteesin korjaus	41,00 €
Akryyliosa- ja kokoproteesi	200,70 €
Kruunut ja sillat hampaalta	200,70 €
Rankaproteesi	243,60 €

Ehkäisevä hoito

SC-ryhmän suun terveyden edistämisen toimenpiteet	9,20 €
---	--------

2.8 Sairaankuljetus (ensihoito) (asiaksmaksuasetus 10 §)

Sairaankuljetusajoneuvolla (ambulanssilla) yhteen suuntaan tehty matka	25,00 €
---	---------

Lisäpaikalla oleva potilas samassa sairaankuljetusajoneuvossa paripotilaana	40,41 €
istuvana potilaana	20,20 €

Maksu ei kerrytä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksukattoa, mutta kerryttää Kelan matkakattoon (v. 2025 on 300,00 €/kalenterivuosi).

Tämä maksu peritään myös silloin, kun annetun ensihoidon ansiosta potilaan tila on korjaantunut siinä määrin, että kuljetusta hoitopaikkaan ei ole tarvinnut suorittaa. Maksua ei peritä lääkärin määräämästä sairaankuljetusajoneuvolla tapahtuvasta kuljetuksesta terveyskeskuksen tai sairaalan sairaansijalta toiseen hoitolaitokseen tai kotihoitoon.

2.9 Rokotusohjelmaan kuulumattomien rokotteiden antaminen

Maksua ei peritä rokottamisesta ja rokotteista, mikäli rokottaminen perustuu kansalliseen rokotusohjelmaan tai kyse on lääkärin määräykseen perustuvasta perussairaudesta vuoksi tarpeellisesta rokottamisesta.

Mikäli rokottamisen tarve johtuu vapaa-ajan matkailusta, maksua ei peritä rokotamisesta, mutta potilaan/asiakkaan tulee itse hankkia rokoteaine apteekista. Myös rokotusohjelmaan kuulumattomat rokotteet tulee määrätä ja antaa tarveharkinnan perusteella (THL). Rokotusohjelmaan kuulumattomat rokotteet on kustannettava usein itse. Terveyskeskus antaa neuvontaa matkailijoiden rokotuksista ja antaa tarvittavat rokotukset.

2.10 Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut

Kouluterveydenhuolto on maksuton.

Opiskeluterveydenhuolto on maksutonta alle 18-vuotiaille. Yli 18-vuotiaiden maksut määräytyvät asiakasmaksulain ja -asetuksen mukaan. Käyntimaksu peritään opiskeluterveydenhuollon lääkärin vastaanotolla sairaanhoidollisesta käynnistä. Terveystarkastukset ovat maksuttomia kaikille.

2.11 Hengityshalvauspotilaalle järjestettävä hoito (5 §, asiakasmaksuasetus 22 §)

Hengityshalvauspotilaalle järjestettävä hoito ja hoitoon liittyvät kuljetukset ovat maksuttomia.

2.12 Maksu lääkärintodistuksesta ja lausunnosta (asiakasmaksuasetus 23 §)

Erikoissairaanhoidosta annetut todistukset 56,70 €/todistus

Perusterveydenhuollosta annetut, hoitoon liittymättömät todistukset 56,70 €/todistus

Ajokorttilaissa säädetyn ajo-oikeuden saamiseksi tai säilyttämiseksi tarvittava lääkärintodistus (ajokorttitodistus) 68,10 €/todistus

Perusterveydenhuollossa maksuttomia todistuksia ovat:

- erityiskorvattavia lääkkeitä, sv-päivärahaa, kuntoutusta tai psykoterapiaa varten annettu B-lausunto. Kuntoutusrahaa varten laaditut todistukset ovat maksullisia.
- A-todistus (esimerkiksi todistus työnantajalta haettavaa sairauslomaa varten, todistus työnantajaa varten lapsen sairaudesta tilapäistä hoitovapaata varten). Maksuton myös erikoissairaanhoidosta annettuna.
- todistus lääkinnälliseen kuntoutukseen liittyviä apuvälineitä varten
- lähete sairaalaan
- MT1 lausunto
- todistus tartuntataudista
- joukkorokotustodistus
- neuvola- ja kouluterveydenhuollon todistukset (esimerkiksi jälkitarkastustodistus äitiyspäivärahaa varten)
- todistus potilaan kuljetuksesta = matkatodistus

- kutsuntatarkastustodistus = lääkärinlausunto puolustusvoimia varten
- uusintatarkastuslausunto palveluskelpoisuudesta, mikäli puolustusvoimat on määrännyt/lähettänyt asiakkaan palveluskelpoisuustutkimukseen
- kuolintodistus
- matkatodistus/koulukyvytilausunto sairauden perusteella
- todistus koululiikuntaa/kouluruokailua varten
- todistus isyysveritutkimuksen suorittamisesta
- todistus invalidipysäköintitunnusta varten
- todistus toiseen sairaanhoitolaitokseen pääsemistä varten
- todistus sairaanhoidon vuoksi tarpeellisen lääkinnällisen toimenpiteen suorittamista varten (esimerkiksi raskauden keskeyttäminen ja sterilointi)
- ELY:lle/työvoimaviranomaiselle viranomaisen pyynnöstä annettava todistus työttömän terveystarkastuksesta
- viranomaisen pyytämä lääkärinlausunto (esimerkiksi holhous- tai lastensuojeluasioissa)

Valmiiksi laadituista todistuksista peritään maksu asiakkaalta, vaikka asiakas peruisi pyynnön.

Ei kerrytä maksukattoa. Ei ikärajaa.

2.13 Muualta kuin Suomessa asuvalta perittävä maksu (asiakasmaksuasetus 24 §)

Hyvinvointialue saa periä henkilöltä, jolla ei ole Suomessa kotikuntaa tai jota ei rinnasteta hyvinvointialueen asukkaaseen siten kuin sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 56 §:ssä säädetään, enintään palvelusta hyvinvointialueelle aiheutuvien kustannusten suuruisen maksun, jollei Suomea sitovasta kansainvälisestä sopimuksesta tai Euroopan unionin lainsäädännöstä muuta johdu.

Maksua ei kuitenkaan peritä:

- tartuntatautilain 44 §:ssä (Kansalliseen rokotusohjelmaan kuuluva rokotus), 45 §:n 1 momentissa (valtioneuvoston päättämä yleinen vapaaehtoinen rokotus) ja 47 §:ssä (pakollinen rokotus) tarkoitetuista rokotuksista
- yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen ehkäisemiseksi annettavasta tutkimuksesta
- terveydenhuoltolain 50 §:ssä tarkoitettusta kiireellisestä hoidosta
- yleisvaarallisen tartuntataudin hoitoon määrättyistä lääkkeistä
- raskaana olevan HIV-positiivisen henkilön tutkimuksesta, hoidosta ja hoitoon määrättyistä lääkkeistä.

Edellä mainitut kohdat eivät koske henkilöä, jonka oleskelu Suomessa on tarkoitettu tilapäiseksi tai joka saa kustannuksiin korvausta muun lain nojalla tai vakuutuksen perusteella. Jos asiakkaalla ei ole kotikuntaa Suomessa, hoito-oikeudesta tai Kelan myöntämää Todistus oikeudesta hoitoetuksiin Suomessa -asiakirjaa tai jos hän ei ole matkailijana Suomessa tai häneen ei sovelleta asiakasmaksulain 13 §:ää, häneltä voidaan periä koronan hoidosta aiheutuneet kustannukset täysimääräisenä.

2.14 Kotiin annettavien terveydenhuollon palvelujen maksut

2.14.1 Kotikuntoutus

Kerryttää maksukattoa.

Fysio- tai toimintaterapeutin kotikäynti	18,60 €/käynti
Videovälitteinen etäkontakti	18,60 €/kontakti

- Kotiutumiseen liittyen 2 ensimmäistä kotikäyntiä maksuttomia
- Säännöllisen kotihoidon ja kuntouttavan arviointijakson asiakkaalle maksuttomia
- Apuvälinearviokäynnit maksuttomia

Etäkuntoutusryhmät (asiaksmaksuasetus 11 §)

Kerryttää maksukattoa.

Ryhmäjakso 1–5 ryhmäkäyntiä	20,00 €/ryhmäjakso
Ryhmäjakso 6–10 ryhmäkäyntiä	22,80 €/ryhmäjakso
Ryhmäjakso 11 ryhmäkäyntiä	25,00 €/ryhmäjakso

Ryhmämaksua ei peritä, mikäli ryhmäjakson käynneistä 2/3 (pyöristetään lähimpään kokonaislukuun) jää toteuttamatta sairastumisen tai muun perustellun keskeytymisen syyn vuoksi.

- Säännöllisen kotihoidon ja kuntouttavan arviointijakson asiakkaalle maksuttomia

2.14.2 Tuettu kotiutuminen

Ei kerrytä maksukattoa.

Tuettu kotiutuminen	16,40 €/käynti
---------------------	----------------

Tuettu kotiutumisen palvelu mahdollistaa asiakkaan nopean ja turvallisen kotiutumisen sairaalasta sekä aktiivisen kuntoutumisen sairaalajakson jälkeen kotiympäristössä. Palvelun kesto on pääsääntöisesti 1–14 vuorokautta. Laskutetaan enintään 2 käyntikertaa/vuorokausi.

- Fysio- tai toimintaterapeutin 2 ensimmäistä kotikäyntiä maksuttomia
- Apuvälinearviokäynnit maksuttomia

2.14.3 Tilapäinen kotisairaanhoido (asiaksmaksuasetus 3 §)

Kerryttää maksukattoa.

Lääkärin tai hammaslääkärin käynti	25,80 €/käynti
------------------------------------	----------------

Muun henkilön suorittama kotikäynti 16,40 €/käynti

Tilapäistä kotisairaanhoidomaksua ei saa periä henkilöltä, joka saa jatkuvaa säännöllistä kotihoitoa/kotisairaanhoidoa.

2.14.4 Kotisairaalahoido (asiakasmaksuasetus 3 §)

Kerryttää maksukattoa.

Kotisairaalahoido on määräaikaista tehostettua kotisairaanhoidoa.

Kotisairaalahoidon maksut

Lääkärin kotikäynti	25,80 €/käynti
Lääkärin ja hoitajan yhteiskäynti	42,20 €/käynti
Hoidon tarpeen arviointikäynti	16,40 €/käynti

Sairaanhoidajan kotikäynti/muun henkilön suorittama kotikäynti

Kotikäyntejä 1 vuorokaudessa	16,40 €/käynti
Kotikäyntejä 2 vuorokaudessa	32,80 €/vrk
Kotikäyntejä 3 tai enemmän vuorokaudessa	49,20 €/vrk

Tilapäisen kotisairaalahoidon kestäessä yli 2 kuukautta asiakasmaksuihin sovelletaan säännöllisen kotihoidon maksuja, jolloin kotisairaalamaksut muuttuvat kokonaan annetun palvelun hoitotuntien ja asiakkaan maksukyvyyn mukaiseksi kuukausimaksuksi. Mikäli siis asiakas kuuluu jatkuvan tai säännöllisen kotisairaanhoidon tai asumispalvelun piiriin, maksua erikseen kotikäynnistä ei peritä.

Kotisairaalahoidosta potilaalta perittävä maksu sisältää

- kotisairaalan henkilökunnan käynnit
- lääkeshoidon, jota tarvitaan potilaan akuutin kotisairaalan johtaneen sairauden takia esim. suonensisäinen antibiootti- tai muu lääkehoito, akuuttiluonteinen kipulääkitys
- potilaan tarvitsemat hoitotarvikkeet ja apuvälineet samalla tavalla kuin niitä annetaan muillekin kotihoidossa oleville (vaipat, avannetarvikkeet, haavanhoitotarvikkeet jne.)
- kotisairaalan lääkärin määräämät vitamiini- neste ja ravintovalmisteet, jotka annostellaan suonensisäisesti tai lihakseen pistettynä.
- kotisairaalan lääkärin määräämät laboratorio-, röntgen ym. tutkimukset

Kotisairaalahoidosta perittävä maksu ei sisällä

- potilaan pysyvää lääkitystä
 - muita kuin kotisairaalan lääkärin määräämiä laboratorio, röntgen, tai muita tutkimuksia sairaalan poliklinikoilla tai terveyskeskuksen palveluissa
 - kuljetuksia sairaalasta kotiin eikä mitakaan kotisairaalahoidon aikana tapahtuvia kuljetuksia
-

3 Sosiaalihuollon maksut

3.1 Kotiin annettavat palvelut

3.1.1 Tilapäinen kotihoito (asiakasmaksuasetus 3 §)

Ei kerrytä maksukattoa.

Tilapäisen kotihoidon käynti 25,00 €/käynti

Tilapäisestä kotihoidosta voidaan periä hyvinvointialueen päättämä kohtuullinen maksu. Harvemmin kuin kerran viikossa tai käyntejä vähemmän kuin 4 kertaa kuukaudessa.

Lapsiperheiden tilapäisen kotipalvelun osalta maksut on määritelty kohdassa 3.1.4.

3.1.2 Kotihoidon kuntouttava arviointijakso

Ei kerrytä maksukattoa.

Kotihoidon kuntouttava arviointijakso/ARVI 13,40 €/vrk

Kotihoidon kuntouttava arviointijakso on määräaikainen jakso, jonka aikana arvioidaan asiakkaan palveluntarve sekä vahvistetaan asiakkaan toimintakykyä kokonaisvaltaisesti. Kuntouttava arviointijakso sisältää muun muassa terapiahenkilöstön, hoitohenkilöstön sekä lääkärin kuntouttavat palvelut ja tarvittaessa suuhygienistin käynnin.

Kotihoidon arviointijakso laskutetaan kaikilta palvelujakson päiviltä.

Kotihoidon tukipalvelut laskutetaan arviointijakson asiakkailta erikseen. Jaksolla aloitettava lääkeautomaatti sisältyy ARVI-jakson vuorokausihintaan.

3.1.3 Jatkuva ja säännöllinen kotona annettava palvelu (7 b ja 10 e §)

Jatkuvaa ja säännöllistä kotona annettavaa palvelua vähintään kerran viikossa ja arvioitu tai tosiasiallinen kesto vähintään 2 kuukautta.

Hyvinvointialue saa periä jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta kuukausimaksun, joka määräytyy palvelupäätökseen kirjattujen palvelutuntien määrän, asiakkaan maksukyvyyn ja perheen koon mukaan. Maksuun ei sisälly asumiskustannuksia. Säännöllistä kotona annettavaa palvelua voidaan tuottaa myös etäpalveluna. Kotihoidon asiakkaalla etäpalvelun aika suunnitellaan palvelutuntien määrään asiakasmaksua määritettäessä. Koneellinen annosjakelu ja lääkeautomaatin käyttö huomioidaan asiakkaan palvelutuntien määrässä erillisen toimintaohjeen mukaisesti (liite 1)

Kotihoidon asiakkaan laskutus perustuu palvelupäätökseen kirjattujen ja suunniteltujen palvelutuntien määrään. Palveluntarpeen muuttuessa asiakkaan palvelutunnit ja palvelu- ja maksupäätökset päivitetään tarvittaessa kahden viikon seurantajakson jälkeen. Laskutus muutetaan todellisesta palvelunmuutoksen ajankohdasta lähtien. Alle kahden viikon tilapäinen palveluntarpeen muutos ei vaikuta laskutukseen.

Maksu määräytyy laissa määritellyn kuukausitaulukon perusteella bruttotuloista määriteltynä prosenttiosuutena. Kuukausimaksu saa olla enintään maksuprosentin osoittama määrä tulorajan ylittävistä bruttokuukausituloista. Maksu ei saa ylittää tuotantokustannuksia.

Kuukausitaulukko 1.1.2024 alkaen

Tulorajat ovat seuraavat:

Perheen koko/hlö	Henkilömäärä 1	Henkilömäärä 2	Henkilömäärä 3	Henkilömäärä 4	Henkilömäärä 5	Henkilömäärä 6
Tuloraja €/kk	653 €	1205 €	1891 €	2338 €	2830 €	3251 €

Jos henkilöitä on enemmän kuin kuusi, tulorajaa korotetaan 389 eurolla kustakin seuraavasta henkilöstä.

Maksuprosentit ovat seuraavat:

Maksuprosentti perheen koon mukaan							
Palvelutunnit kuukaudessa		1	2	3	4	5	6 hlöä tai enemmän
	4 tuntia tai vähemmän		8,00	7,00	6,00	6,00	6,00
5		10,00	8,75	7,50	7,50	7,50	7,50
6		12,00	10,50	9,00	9,00	9,00	9,00
7		14,00	12,25	10,50	10,50	10,50	10,50
8		16,00	14,00	12,00	12,00	12,00	12,00
9		17,00	14,75	12,50	12,50	12,50	12,00
10		18,00	15,50	13,00	13,00	13,00	12,00
11		19,00	16,25	13,50	13,50	13,50	12,00
12		20,00	17,00	14,00	14,00	14,00	12,00
13		21,00	17,75	14,50	14,50	14,00	12,00
14		22,00	18,50	15,00	15,00	14,00	12,00
15		23,00	19,25	15,50	15,50	14,00	12,00
16		24,00	20,00	16,00	16,00	14,00	12,00
17		24,50	20,50	16,50	16,00	14,00	12,00
18		25,00	21,00	17,00	16,00	14,00	12,00
19		25,50	21,50	17,50	16,00	14,00	12,00
20		26,00	22,00	18,00	16,00	14,00	12,00
21		26,50	22,50	18,50	16,00	14,00	12,00
22		27,00	23,00	19,00	16,00	14,00	12,00
23		27,50	23,50	19,00	16,00	14,00	12,00
24		28,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
25		28,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
26		29,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
27		29,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
28		30,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
29		30,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
30		31,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
31		31,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
32		32,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
33		32,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
34		33,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
35		33,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
36		34,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
37		34,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
38-tai enemmän		35,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00

Jos palvelutuntien määrä vaihtelee kuukausittain, maksua määrätessä saadaan käyttää maksuprosenttia, joka vastaa palvelutuntien keskimääräistä määrää. Palvelutunnit huomioidaan kokonaisina tunteina siten, että osittaiset palvelutunnit pyöristetään lähimpään kokonaiseen tuntiin ja puolikkaat tunnit pyöristetään ylöspäin.

Edellä asiakasmaksulain 10 e §:n 3 ja 4 momentissa säädetyt euromäärät tarkistetaan joka toinen vuosi työntekijän eläkelain 98 §:ssä tarkoitetun työeläkeindeksin muutoksen mukaisesti. Laskennan perusteena käytetään sitä työeläkeindeksin pistelukua, joka on vahvistettu tarkistusvuodelle työntekijän eläkelain 98 §:n soveltamista varten. Tarkistusvuosi on se vuosi, jota seuraavan vuoden alusta indeksitarkistus toteutetaan. Indeksillä tarkistettut euromäärät pyöristetään lähimpään täyteen euroon, ja ne tulevat voimaan tarkistusvuotta seuraavan vuoden alusta.

3.1.4 Lapsiperheiden tilapäinen ja säännöllinen kotipalvelu (10 e, 10 f ja 10 g §)

Lapsiperheiden kotipalvelu on sosiaalihuoltolain 18 a §:n mukainen palvelu. Kotipalvelua tuotetaan hyvinvointialueen omana palveluna ja palvelusetelillä. Tässä määritellyt maksut koskevat omana tuotantona annettavaa palvelua.

Säännöllisen kotipalvelun asiakasmaksu määräytyy samoin perustein kuin edellä kohdassa 3.1.3. Jatkuva ja säännöllinen kotona annettava palvelu.

Lapsiperheiden tilapäinen kotipalvelun asiakasmaksu

Tilapäisestä kotona annettavasta palvelusta voidaan palvelun käyttäjältä periä hyvinvointialueen päättämä kohtuullinen maksu. Maksut perustuvat käynnin pituuteen

Lapsiperheiden kotipalvelusta peritään tilapäisen kotipalvelun maksu, mikäli palvelutarve on alle 3 kuukautta. Maksu määräytyy tilapäisen lapsiperheiden kotipalvelun päivittäisen käynnin pituuden mukaan alla olevan taulukon mukaisesti.

Käynnin kesto	Asiakasmaksu
0 - 2 tuntia	8,30 €/kerta
2,01 – 3 tuntia	12,40 €/kerta
3,01 – 4 tuntia	17,00 €/kerta
4,01 – 5 tuntia	20,70 €/kerta
5,01 – 6 tuntia	24,80 €/kerta
6,01 – 7 tuntia	29,00 €/kerta
Enintään	33,10 €/kerta

Lapsiperheiden kotipalvelun maksuttomuus

Lastensuojelulain nojalla laadittuun asiakassuunnitelmaan perustuva lapsiperheiden kotipalvelu on suoraan lain nojalla lastensuojelun asiakasperheelle maksutonta.

Lapsiperheiden kotipalvelusta ei peritä asiakasmaksua myöskään, kun lapsiperheiden kotipalvelua myönnetään lapsen erityisen tuen tarpeen sekä sosiaalityöntekijän laatiman palvelutarpeen arvioinnin tai asiakassuunnitelman perusteella sosiaalihuollon asiakkaana olevan lapsen perheelle (joko tilapäisenä tai säännöllisenä palveluna).

Tilapäisen lapsiperheiden kotipalvelun maksua ei peritä, jos perheen bruttotulot alittavat perhekoon mukaisen maksuttomuuden ylärajan alla olevan taulukon mukaan tai perhe saa säännöllistä toimeentulotukea. Tällöin perheen tulee toimittaa tulotietonsa sekä toimeentulotukipäätökset hyvinvointialueen laskutustiimiin.

Tulorajataulukko

Perheen koko, henkilömäärä	1	2	3	4	5	6
Tuloraja, euroa kuukaudessa	653 €	1205 €	1891 €	2338 €	2830 €	3251 €

Jos henkilöitä on enemmän kuin kuusi, tulorajaa korotetaan 389 eurolla kustakin seuraavasta henkilöstä.

3.1.5 Palveluasuminen (ei-ympäri vuorokautinen)

Palvelu muodostuu hoivasta ja hoidosta sekä erikseen hankittavista tukipalveluista. Palveluasuminen on poistuva palvelu. Uudet asiakkuudet ohjautuvat yhteisölliseen asumiseen.

Hyvinvointialue perii pitkäaikaisesta asumispalvelusta (ei ympärivuorokautisesta) kuukausimaksun, joka määräytyy palvelu- ja hoitosuunnitelmaan kirjatun palvelutuntimäärän, asiakkaan maksukyvyyn ja perheen koon mukaan. Maksuun ei sisälly asumiskustannuksia. Asiakas maksaa vuokran erikseen.

Palveluasumisessa asiakkaalta peritään seuraavat maksut:

Hoivapalvelun asiakasmaksu, joka määräytyy tulojen ja palvelu- ja hoitosuunnitelman mukaan (käytetään kohdan 3.1.3 mukaisia tulorajoja ja maksuprosentteja).

Sekä palvelutarpeen mukaan:

Tukipalvelumaksupaketti 1 (Sisältää ateriat, turvapalvelut, siivouksen ja vaatehuollon)	443,94 €/kk
Tukipalvelumaksupaketti 2 (Sisältää ateriat ja turvapalvelut)	380,52 €/kk
Ateriapalvelun kokonaismaksu	21,25 €/vrk
Siivousmaksu	2,64 €/vrk 80,33 €/kk
Vaatehuoltomaksu	2,11 €/vrk 64,27 €/kk

Lisäksi asiakas maksaa vuokran, joka määräytyy asiakkaan ja vuokranantajan keskenään tekemän vuokrasopimuksen mukaan. Vuokran määräytymisessä noudatetaan yhtenäisiä vuokranmaksuperusteita. Vuokra voi olla enintään kulloinkin voimassa olevan Kelan asumistukeen oikeuttavan määrän mukainen tai 0,58 €/m²/vrk. Vuokra sisältää lämmityskustannukset, vesimaksut, jätehuollon kustannukset ja osuuden yhteisistä tiloista. Käyttösähkö voi sisältyä vuokraan tai järjestetään asiakkaan sähkösopimuksen kautta. Edellä mainittu periaate ei koske isoja yksioita tai kaksioita.

3.1.6 Yhteisöllinen asuminen

Yhteisöllisessä asumisessa hyvinvointialue järjestää asiakkaalle asumista. Yhteisöllisessä asumisessa asunnon hallinta perustuu asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain (481/1995) mukaiseen vuokrasopimukseen. Asumisesta asiakas maksaa siten normaalisti vuokrasopimuksen mukaisen vuokran.

Yhteisölliseen asumiseen kuuluu lisäksi sosiaalista kanssakäymistä edistävää toimintaa. Tästä toiminnasta hyvinvointialue voi periä asiakasmaksulain 10 h §:n mukaisen kohtuullisen maksun.

Sosiaalista kanssakäymistä edistävä toiminta 50,00 €/kk

Yhteisöllistä asumista palveluna saavalla asiakkaalla on useimmiten yhteisöllisen asumisen palvelun lisäksi muita palveluja. Asiakkaan yksilöllisen tarpeen mukaiset palvelut (kuten esimerkiksi kotihoito, sosiaaliohjaus, sosiaalinen kuntoutus tai omaishoito) järjestetään yhteisöllisestä asumisesta erillisinä sosiaalipalveluina. Näistä palveluista asiakas maksaa normaalin hyvinvointialueen määrittelemän asiakasmaksun.

Yhteisöllisen asumisen lisäksi asiakkaalla voi yksilöllisen tarpeen perusteella olla palveluna kotihoitoa ja tarvittavia tukipalveluita. (7 b, 10 e ja 10 h §)

Tukipalvelujen maksut määräytyvät kappaleen 3.1.8 mukaan.
Kotihoidon maksu määräytyy kappaleen 3.1.3 mukaan.

3.1.7 Jatkuvan ja säännöllisen kotona annettavan palvelun asiakasmaksussa huomioitavat tulot (10 f, 10 g §)

Hyvinvointialueen on otettava huomioon kuukausitulona asiakkaan ja hänen puolisonsa jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut veronalaiset ansio- ja pääomatulot ja verosta vapaat tulot tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä sekä laskennallinen metsätulo. Tuloista on tehtävä asiakasmaksulain 10 g §:ssä säädetyt vähennykset.

Veronalaisina tuloina voidaan ottaa huomioon viimeksi toimitetussa verotuksessa vahvistetut vastaavat veronalaiset tulot korotettuna niillä prosenttimäärillä, jotka Verohallinto ennakkoperintälain (1118/1996) 6 §:n 1 momentin nojalla vuosittain antamissaan päätöksissä ennakonpidätyksen ja ennakonkannon laskentaperusteista määrää.

Tulona ei oteta huomioon tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuuksia lukuun ottamatta elatustukea ja eläkettä saavan hoitotukea. Eläkettä saavan hoitotuen osana maksettavaa veteraanilisää ei oteta tulona huomioon.

Jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut apurahat tai tunnustuspalkinto otetaan tulona huomioon siltä osin kuin ne säädetään veronalaiseksi tuloksi tuloverolain 82 §:n 2 momentissa.

Jos tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneiden 12 kuukauden keskimääräinen kuukausitulo.

Maksukykyä määriteltäessä huomioon otettavat bruttotulot

- eläkkeet
- omaishoidon tuki
- palkkatulot ja muut verosta vapaat tulot tulonhankkimiskustannuksilla vähennettynä
- eläkettä saavan hoitotuki
- opintoraha ja aikuiskoulutustuki
- lasten kotihoidon tuki
- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut apurahat tai tunnustuspalkinto, siltä osin kuin ovat veronalaista tuloa
- pääomasta ja muusta omaisuudesta saatavat korko, osinko- ja vuokratulot
- laskennallinen metsätulo
- palvelun käyttäjän ja hänen kanssaan yhteistaloudessa avio- tai avioliitonomaisissa olosuhteissa elävän henkilön tuloissa huomioidaan samat tulot kuin asiakkaalla.

Tuloista tehtävät vähennykset

- asiakkaan suoritettavaksi vahvistettu elatusapu sekä hänen tosiasiallisista perhesuhteistaan johtuvat muut vastaavat kustannukset
- elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen asumispalvelun alkamista
- avopuolisoiden yhteistalouden purkamisessa annetussa laissa tarkoitettu hyvitys
- kiinteistön luovutuksen yhteydessä määrääjäksi tai elinkaudeksi pidätetty etuus, joka hänen on suoritettava rahana
- edunvalvojan palkkion perusmaksu (myös edunvalvontavaltuutetun palkkio enintään em. perusmaksun suuruisena)

Kun asiakas, jolla on asuinkäytössään asiakasmaksulain 10 c §:n 3 momentissa tarkoitettu asunto, siirtyy sosiaalihuoltolain 21 a §:ssä tarkoitettuun tuettuun asumiseen tai 21 b §:ssä tarkoitettuun yhteisölliseen asumiseen, jossa hän saa jatkuvaa ja säännöllistä kotona annettavaa palvelua, on asiakasmaksua määrättäessä asiakkaan tuloista vähennettävä lisäksi todelliset asumismenot

- omistusasunnosta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut viimeisten kuuden kuukauden ajalta;
 - vuokra-asunnon vuokra ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain (481/1995) 52 §:ssä tarkoitettulta vuokralaisen irtisanomisajalta;
 - asumisoikeusasunnon asumisoikeusasunnoista annetun lain (393/2021) 32 §:ssä tarkoitettu käyttövastike ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut kolmelta kuukaudelta.
-

3.1.8 Asumista tukevat palvelut (10 h §)

Tukipalvelujen maksun suuruudesta ei ole erikseen säädetty asiakasmaksulaissa. Hyvinvointialue saa periä asiakkaalta kohtuullisen maksun asiakassuunnitelmaan sisältyvistä tukipalveluina järjestettävistä tai asumispalveluun liittyvistä aterialue- vaatehuolto, peseytymis-, siivous ja turvapalveluista, osallisuutta ja kanssakäymistä edistävistä palveluista sekä muista vastaavista palveluista. Tukipalvelujen tarve kirjataan asiakkaan hoito- ja palvelusuunnitelmaan ja tehdään palveluja maksupäätökset.

3.1.8.1 Turvapalvelut

Turvapalveluiden maksuista ei ole erikseen säädetty asiakasmaksulaissa tai -asetuksessa, joten hyvinvointialue voi päättää maksun harkintansa mukaan. Kotona annettavan palvelun maksut eivät saa ylittää palvelun tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia.

Turvapaketti 1 (pelkät tukipalveluasiakkaat ja omaishoidon tuen asiakkaat, joilla ei säännöllistä kotihoitoa)

Turvapuhelimen kuukausimaksu 39,11 €/asiakas/kk

Kuukausimaksuun sisältyy yksi hälytyspainike, GSM-liittymä, laitehuolto/vaihto vikatilanteessa, hälytysten vastaanottopalvelut, sähköinen ovenavaus ja avainten hallinta ja palvelun päättyessä laitteiston poisto. Lisäksi asiakas maksaa turva-
auttajakäynneistä.

Turvapaketti 2 (säännöllisen kotihoidon asiakkaat, palveluasumisen ja yhteisöllisen asumispalvelun asiakkaat)

Turvapuhelimen kuukausimaksu 31,71 €/asiakas/kk

Kuukausimaksuun sisältyy yksi hälytyspainike, GSM-liittymä, laitehuolto/vaihto vikatilanteessa, hälytysten vastaanottopalvelut, sähköinen ovenavaus, avainten hallinta, palvelun päättyessä laitteiston poisto ja turva-
auttajakäynnit.

Turvapalveluun liittyvän laitteen käyttöönotto-, opastus ja asennusmaksu

37,00 €/krt

Turvapalveluun liittyvän lisälaitteen käyttöönotto-, opastus ja asennusmaksu

21,14 €/krt

Lisälaitteet turvapuhelimeen

Lisälaitteena voi olla esimerkiksi ovihälytys, vuodevahti, lisätukiasema, lisähälytyspainike jne.

Palveluasumisessa lisälaitteet kuuluvat kuukausimaksun hintaan.

Turvalaitteiden lisälaitteet/kappale:

Lisäturvapuhelin, jos isoon asuntoon tarvitaan kuuluvuuden parantamiseksi toinen laite	15,13 €/kk
Lisähälytyspainike	0,00 €/kk
Ovihälytin	20,97 €/kk
Häkähälytin	9,00 €/kk
Vuodehälytin	17,82 €/kk
GPS-turvakello	47,46 €/kk
Kaatumishälytin	20,00 €/kk
Painikeavustin	6,17 €/kk
Poskikosketushälytin	25,53 €/kk
Imu/puhallushälytin	44,97 €/kk

GPS-turvakellopaketti 1 (pelkät tukipalveluasiakkaat)

Turvakello 63,42 €/kk/asiakas

Kuukausimaksu sisältää laitteen yhdellä silikonisella hälytyspainikkeella, lataustelakka virtalähteineen sekä yksi minitukiasema, GSM-liittymä, sähköinen ovenavaus ja avainten hallinta, laitehuollon/-vaihdon vikatilanteessa ja palvelun päättyessä laitteiston poiston sekä turva-auttajakäynnit. Sisältää turvapuhelimen, jos asiakas tarvitsee lisälaitteita. Lisäksi asiakas maksaa turva-auttaja käynneistä.

GPS-turvakellopaketti 2 (säännöllisen kotihoidon asiakkaat, palveluasumisen asiakkaat)

Turvakello 47,57 €/kk/asiakas

Kuukausimaksu sisältää laitteen yhdellä silikonisella hälytyspainikkeella, lataustelakka virtalähteineen sekä yksi minitukiasema, GSM-liittymä, sähköinen ovenavaus ja avainten hallinta, laitehuollon/-vaihdon vikatilanteessa ja palvelun päättyessä laitteiston poiston sekä turva-auttajakäynnit. Sisältää turvapuhelimen, jos asiakas tarvitsee lisälaitteita.

GPS-turvakellon lisälaitteet jälleen vuokrataan palveluntuottajan hinnalla.

**Turva-auttajan käynti turvapaketti 1 ja
GPS-turvakellopaketti 1**

13,40 €/käynti

Turvapalvelujen laskutus jatkuu siihen saakka, kun palvelu on irtisanottu ja turvapalvelulaitteet on palautettu. Keskeytyksillä ei ole vaikutusta kuukausimaksuun.

Mikäli asiakkaalle tilataan turvapuhelinasennuksen jälkeen uusia lisälaitteita, veloitetaan näiden laitteiden asennuksesta asennusmaksu.

Laitteiden kuukausimaksuun sisältyy laitteiden mahdolliset huollot. Asiakkaasta johtuvasta laitteiden katoamisesta tai rikkoutumisesta laskutetaan asiakasta toimittajan ilmoittaman tai laskuttaman hinnan mukaisesti.

3.1.8.2 Ateriapalvelut ja aterioiden kuljetuspalvelut

Kotiin kuljetettu ateria myönnetään henkilölle, joka ei itse sairauden tai alentuneen toimintakyvyn takia pysty joko tilapäisesti tai pysyvästi valmistamaan ruokaansa eikä kykene järjestämään ruokailuaan muulla tavoin. Kotiin kuljetettujen aterioiden vähimmäistilausmäärä on kolme ateriaa viikossa. Toimintakyvyn muuttuessa ateriatilauksen määrää voidaan vähentää ja/tai lisätä, tai ateriapalvelu voidaan päättää.

Kotihoidon tukipalveluihin kuuluva ateriapalvelun järjestämisessä noudatetaan yhdenvertaisuutta ja tasapuolisuutta. Kotiin kuljetettu ateria myönnetään 3–7 krt/viikko.

Kotiin kuljetetun aterian maksu	7,99 €/ateria
Kuljetusmaksu	5,50 €/kuljetuskrt
Lounas yhteisöllisessä asumisessa	9,60 €/ateria

Ateriamaksu tukipalveluin tuetussa asumisyksikössä	
Ateriapaketti	18,10 €/päivä
Kuljetusmaksu	5,20 €/kuljetuskrt

3.1.8.3 Asiointipalvelusta perittävä maksu

Asiointipalvelu	13,40 €/käynti
-----------------	----------------

3.1.8.4 Saattajapalvelu

Saattajapalvelu alkava tunti	21,14 €/tunti
------------------------------	---------------

3.1.8.5 Pyykkipalvelu/Vaatehuolto

Kotihoito ei pääsääntöisesti anna pyykkipalvelua. Hoitohenkilöstö avustaa asiakasta muun palveluntuottajan hankkimisessa. Jos muuta palveluntuottajaa ei ole saatavissa, pyykkipalvelumaksu on 64,27 €/kk.

3.1.8.6 Hygieniapalvelu

Peseytymis- ja/tai saunatilan käyttö	5,29 €/kerta
Hygieniapalvelu	13,40 €/kerta

3.1.8.7 Ikäihmisten päivätoiminta ja etäryhmätoiminta

Päivätoiminta kokopäivä (n. 6 tuntia)	24,31 €/kerta
Päivätoiminta osapäivä (n. 3 tuntia)	16,91 €/kerta
Etäryhmätoiminta asiakkaille, joilla ei ole etähoivan käyntejä eikä etähoivan laitetta käytössään	52,85 €/kk
Etäryhmätoiminta asiakkaille, joilla on etähoivan käyntejä ja asiakkaalla on etähoivan laite käytössään	15,00 €/kk
Edestakainen kuljetus päivätoimintaan	7,00 €/kerta
	3,50 €/suunta

Omaishoidon lakisääteinen vapaa ikäihmisten päivätoiminnassa (6 h) 3,20 €/kerta

3.1.8.8 Siivouspalvelu

Laskutetaan toteuman mukaisesti jokaiselta alkavalta tunnilta

Siivouspalvelu 15,00 €/tunti

Asiakkaalle kotiin annettavaa siivouspalvelua järjestetään sosiaalihuoltolain mukaista tukipalveluna. Siivouspalvelulla tarkoitetaan kodin ylläpitosiivousta kerran kuukaudessa. Palvelu tuotetaan arkipäivisin.

3.1.8.9 Tukipalvelut asumisyksikköön

lääkäiden avio- ja avopuolisoille on järjestettävä mahdollisuus asua yhdessä. Tukipalvelut palvelutarpeen arvioinnin perusteella järjestetään kohdan 3.1.5 mukaan.

Muussa tapauksessa puolisolta laskutetaan tukipalvelutuottajan hinnoittelun mukaisesti, jos palvelun tuottaa hyvinvointialueen In house- toimija.

3.1.9 Mielenterveys ja päihdekuntoutujien kotiin annetut psykososiaaliset tukikäynnit

- sosiaalisena kuntoutuksena myönnettävä asumisen tuki on maksutonta
- mielenterveyskuntoutujien kotikuntoutus on maksutonta

3.2 Perhehoito

3.2.1 Lyhytaikainen perhehoito ja osavuorokautinen perhehoito

Perhehoitoa voidaan tarjota lyhyt- tai osavuorokautisena palveluna asiakkaan kotona asumisen tukemiseksi tai pitkäaikaisena perhehoitona, jolloin asiakas asuu perhehoitokodissa.

Lyhytaikainen perhehoito perhekodeissa

Kokovuorokautinen perhehoito (12 - 24 tuntia)	38,69 €
Osavuorokautinen perhehoito (6 - alle 12 tuntia)	19,55 €
Osavuorokautinen perhehoito (alle 6 tuntia)	13,40 €

Lyhytaikainen perhehoito asiakkaan kotona

Kokovuorokautinen perhehoito (12 - 24 tuntia)	38,69 €/vrk
Osavuorokautinen perhehoito 6 – alle 12 tuntia	19,55 €
Osavuorokautinen perhehoito alle 6 tuntia	13,40 €

Perhehoitoa voidaan tarjota esimerkiksi omaishoidettavan hoidon järjestämiseen omaishoidon lakisääteisten vapaiden aikana. Lisätietoa kohdassa 3.6.

3.2.2 Perhehoitolain mukainen pitkäaikainen perhehoito (7 c §)

Ei kerrytä maksukattoa.

Perhehoitolain (263/2015) 3 §:ssä tarkoitettu perhekoti ja 4 §:ssä tarkoitettu amatillinen perhekoti.

Palvelu on pitkäaikaista, jos palvelun arvioidaan sen alkamisesta lukien kestävän tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään kolme kuukautta (pitkäaikainen perhehoito).

Asiakasmaksulain 7 c §:ssä tarkoitettua maksua ei kuitenkaan saa periä lastensuojelulain, kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain tai vammaisuuden perusteella järjestettävästä palveluista ja tukitoimista annetun lain nojalla annettusta perhehoidosta.

Pitkäaikaisessa perhehoidossa olevalta peritään kuukausimaksu, joka on enintään 85 % asiakkaan kuukausituloista, joista on tehty asiakasmaksulain 10 c ja 10 d §:ssä säädetyt vähennykset.

Jos asiakas on välittömästi ennen palvelun alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avoliitossa ja hänen tulonsa ovat suuremmat kuin puolison tulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella. Kuukausimaksu saa olla enintään 42,5 prosenttia puolisojen yhteenlasketuista kuukausituloista, joista on tehty laissa esitetyt tarkoitetut vähennykset. Jos kumpikin puolisoista on pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa, maksu saa olla enintään 85 % asiakkaan omista kuukausituloista, joista on tehty 10 c ja 10 d §:ssä säädetyt vähennykset.

Jos puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella määräytyvä maksu muodostuisi suuremmaksi kuin edellä 1 kohdassa määräytyvä maksu, saa asiakkaalta periä enintään edellä 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla määräytyvän maksun suuruisen maksun.

Asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön jäävä käyttövara on vähintään 182 euroa/kk.

Katso maksun määräytymisestä tarkemmin kohta 3.3.3.

3.3 Ympärivuorokautinen palveluasuminen ja pitkäaikainen laitoshoido

3.3.1 Ympärivuorokautinen palveluasuminen (7 c §)

Ei kerrytä maksukattoa.

Palvelu on pitkäaikaista, jos palvelun arvioidaan sen alkamisesta lukien kestävän tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään kolme kuukautta (tehostettu palveluasuminen).

Pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa olevalta peritään kuukausimaksu, joka on enintään 85 % asiakkaan kuukausituloista, joista on tehty asiakasmaksulain 10 c ja 10 d §:ssä säädettyt vähennykset.

Jos asiakas on välittömästi ennen palvelun alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avoliitossa ja hänen tulonsa ovat suuremmat kuin puolison tulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella. Kuukausimaksu saa olla enintään 42,5 prosenttia puolisojen yhteenlasketuista kuukausituloista, joista on tehty laissa esitetyt tarkoitetut vähennykset. Jos kumpikin puolisoista on pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa, maksu saa olla enintään 85 % asiakkaan omista kuukausituloista, joista on tehty 10 c ja 10 d §:ssä säädettyt vähennykset.

Jos puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella määräytyvä maksu muodostuisi suuremmaksi kuin edellä 1 kohdassa määräytyvä maksu, saa asiakkaalta periä enintään edellä 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla määräytyvän maksun suuruisen maksun.

Asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön jäävä käyttövara on vähintään 182 euroa/kk.

Katso maksun määräytymisestä tarkemmin kohta 3.3.3.

3.3.2 Pitkäaikainen laitoshoidon ikääntyneiden palveluissa (7 c §)

Sosiaalihuoltolain (130/2014) 22 § mukainen ja Terveystaloudenhuoltolain (1362/2010) 67 §:n mukainen.

Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevaksi katsotaan ympärivuorokautisen laitoshoidon alkamisesta lukien laitospalvelun toimintayksikössä ja sosiaalihuoltolain mukaisissa laitoshoidon yksiköissä annetusta ympärivuorokautisesta sosiaali- ja terveystaloudenhuoltolain mukaisesta palvelusta, jos palvelun arvioidaan sen alkamisesta lukien kestäväksi tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään kolme (3) kuukautta (pitkäaikainen laitoshoidon).

Asiakasmaksulain 7 c §:ssä tarkoitettua maksua ei kuitenkaan saa periä terveystaloudenhuoltolain 29 §:n 2 momentin 7 kohdassa tarkoitetusta lääkinnällisestä kuntoutuksesta laitoksessa, kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain 2 § 3 kohdassa tarkoitetusta kuntoutuksesta laitoksessa eikä lastensuojelulain 57 §:ssä tarkoitetusta laitoshuollosta.

Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevalta peritään kuukausimaksu, joka on enintään 85 % asiakkaan kuukausituloista, joista on tehty asiakasmaksulain 10 c ja 10 d §:ssä säädettyt vähennykset.

Jos asiakas on välittömästi ennen palvelun alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avoliitossa ja hänen tulonsa ovat suuremmat kuin puolison tulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella. Kuukausimaksu saa olla enintään 42,5 prosenttia puolisojen yhteenlasketuista kuukausituloista, joista on tehty laissa esitetyt tarkoitetut vähennykset. Jos kumpikin puolisoista on pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa,

pitkäaikaisessa perhehoidossa tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa, maksu saa olla enintään 85 % asiakkaan omista kuukausituloista, joista on tehty 10 c ja 10 d §:ssä säädetyt vähennykset.

Jos puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella määräytyvä maksu muodostuisi suuremmaksi kuin edellä 1 kohdassa määräytyvä maksu, saa asiakkaalta periä enintään edellä 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla määräytyvän maksun suuruisen maksun.

Asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön jäävä käyttövara on vähintään 122 euroa/kk.

Katso maksun määräytymisestä tarkemmin kohta 3.3.3.

3.3.3 Pitkäaikaisesta ympärivuorokautisesta palveluasumisesta, pitkäaikaisesta perhehoidosta ja pitkäaikaisesta laitoshoidosta perittävän maksun perusteena olevat tulot (10 b, 10 c ja 10 d §)

Maksun määrittämisessä edellä tarkoitettuina kuukausituloina otetaan huomioon asiakkaan jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut tulot ennakonpidätyksen ja ennakonkannon jälkeen tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä ja verosta vapaat tulot sekä laskennallinen metsätulo. Jos maksu määräytyy asiakkaan ja tämän puolison yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella, kuukausitulona otetaan lisäksi huomioon puolison vastaavat tulot.

Jos asiakkaan tai hänen puolisonsa tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneiden 12 kuukauden keskimääräinen kuukausitulo.

Huomioitavat tulot

- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut ansio- ja pääomatulot ennakonpidätyksen ja ennakonkannon jälkeen tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä sekä verosta vapaat tulot
- jos maksu määräytyy asiakkaan ja tämän puolison yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella, kuukausitulona otetaan lisäksi huomioon puolison vastaavat tulot
- laskennallinen metsätulo
- vammaistuki (alle 16-vuotiaan ja 16 vuotta täyttäneen)
- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti opintojen johdosta saadut apurahat tai tunnustuspalkinto otetaan tulona huomioon siltä osin kuin ovat veronalaista tuloa
- opintoraha ja aikuiskoulutustuki
- lasten kotihoidon tuki
- eläkettä saavan hoitotuki (siihen sisältyvää veteraanilisää ei huomioida tulona)

Tulona ei oteta huomioon

- lapsen elatuksesta annetun lain 4 §:ssä tarkoitettua lapsen elatusapua
 - tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuuksia (lukuun ottamatta vammaistukea ja eläkettä saavan hoitotukea) Näitä tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja tuloja ovat esimerkiksi:
-

- lapsilisä
- kansaneläkelain mukainen lapsikorotus
- asumistuki (tämä huomioidaan kuitenkin vuokran vähennyksenä perustuen asiakasmaksulain 10 d §:ään)
- sotilasavustus ja asevelvollisen päiväraha
- toimeentulotuki
- veteraanien etuuksia (ml. ylimääräinen rintamalisä ja veteraanilisä)

Vähennykset

- Asiakkaan suoritettavaksi vahvistettu elatusapu sekä hänen tosiasiallisista perhesuhteistaan johtuvat muut vastaavat kustannukset.
- Elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen asumispalvelun alkamista
- Avopuolisoiden yhteistalouden purkamisessa annetussa laissa tarkoitettu hyvitys
- Kiinteistön luovutuksen yhteydessä määrääjäksi tai elinkaudeksi pidätetty etuus, joka hänen on suoritettava rahana
- Edunvalvojan palkkion perusmaksu (myös edunvalvontavaltuutetun palkkio enintään em. perusmaksun suuruisena)

Lisäksi asiakkaan kuukausituloista vähennetään todelliset asumismenot ennen pitkäaikaiseen tehostettuun palveluasumiseen, pitkäaikaiseen perhehoitoon tai pitkäaikaiseen laitoshoittoon siirtymistä:

- Omistusasunnosta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut viimeisten kuuden kuukauden ajalta (huomioidaan asiakkaan osuus esimerkiksi kiinteistövero ja kohtuulliset lämmityskulut, asunto-osakkeen hoitovastike, pakollinen kotivakuutus)
- Vuokra-asunnon vuokra ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain (481/1995) 52 §:ssä tarkoitetulta vuokralaisen irtisanomisajalta (muina välttämättöminä kustannuksina huomioidaan esimerkiksi pakollinen kotivakuutus)
- Asumisoikeusasunnon asumisoikeusasunnoista annetun lain (650/1990) 16 §:ssä tarkoitettu käyttövastike ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut kolmelta kuukaudelta (muina välttämättöminä kustannuksina huomioidaan esimerkiksi pakollinen kotivakuutus).

Tuloista tehtävät erityiset vähennykset

- Kohtuulliset asumismenot, joita pitkäaikaisesta tehostetusta palveluasumisesta tai asumisesta ammatillisessa perhehoitokodissa aiheutuu (vähennettynä asumistuella)
- Terveystuon ammattihenkilön määräämien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset, joihin asiakas on oikeutettu saamaan korvausta sairausvakuutuslain nojalla. Lääkekustannukset vähennetään asiakkaan tai hänen edustajansa antaman selvityksen perusteella maksun määräämisen perusteena olevista tuloista asiakkaalle aiheutuvien lääkekustannusten mukaan, kuitenkin enintään sairausvakuutuslain 5 luvun 8 §:ssä tarkoitetun vuosiomavastuun suuruisena.

- Muiden kuin sairausvakuutuslain mukaan korvattavien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden perusvoiteiden kustannukset vähennetään asiakkaan tai hänen edustajansa hakemuksesta siltä osin kuin lääkemääräyksen tehnyt terveydenhuollon ammattihenkilö on arvioinut ne asiakkaan terveydelle tarpeellisiksi.
- Pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa ja pitkäaikaisessa perhehoidossa olevalta asiakkaalta ei peritä päällekkäin muita sosiaalihuollon avohoidon palvelumaksuja, kuten kotihoidon tai päivätoiminnan maksua.

Tuloista tehtävät vähennykset pitkäaikaisessa psykiatrisessa laitoshoidossa

Harkinnanvaraisina vähennyksinä huomioidaan erityistarpeet, jotka ovat aina asiakaskohtaisia menoja. Ne kytkeytyvät aina asiakkaan kuntoutuksellisiin tavoitteisiin ja niitä voi muodostua mm. seuraavista:

- yhteydenpitokulut
- tavallista suuremmat vaatekulut
- varastovuokra enintään kuuden kuukauden ajalta
- muut hoitosuunnitelman mukaiset erityiset tarpeet, esimerkiksi tietokone opiskelua varten

3.4 Tilapäinen asuminen

3.4.1 Tilapäinen asumispalvelu kotihoitoyksikössä (kokeiluasuminen)

Tilapäisen asumisen kesto on yleensä kolme (3) kuukautta.

Tilapäisessä asumisessa peritään vuokraa 19,71 €/vrk/asunto.

Lisäksi asukas maksaa kotihoitomaksun ja tarvitsemansa ovihälyttimen sekä turvapalvelun kuukausimaksun, auttajäkynnin maksun ja lisälaitemaksun.

3.4.2 Tilapäinen ympärivuorokautinen asumispalvelu (muu kuin omaishoitajalaissa määritelty vapaapäivä)

Tilapäinen asumispalvelu	54,60 €/vrk
Osavuorokautinen asumispalvelu	25,10 €/päivä/yö
Alle 18-vuotiaat	25,10 €/vrk

Hinnat sisältävät hoivan, ateriat ja asumiskustannukset

Kriisihoito on tarkoitettu ikäihmiselle, jolla on tilapäinen sosiaalisista syistä johtuva kriisi, jota ei pystytä hoitamaan kotona. Kriisihoitajakson aikana selvitetään ja järjestetään palvelut, jotta asiakas pystyy kotiutumaan.

Asumispalveluista perittävät maksut eivät kerrytä maksukattoa.

Asiakasmaksu peritään myös omaishoidon tuen asiakkaalta, jos kyseessä ei ole omaishoitajan lakisääteinen vapaa tai vapaan lisäpäivät.

3.5 Vammaispalvelujen ja kehitysvammahuollon palvelujen maksut

Asiakasmaksulaki 4 §, 7 c §, 7 g §, 12 §, 14 §, asiakasmaksuasetus 21 §. Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista 380/1987, laki kehitysvammaisten erityishuollosta 591/1977, vammaispalvelulaki 675/2023 (voimaan 1.1.2025).

1.1.2025 voimaantuleva uusi vammaispalvelulaki (675/2023) kumoaa vanhan vammaispalvelulain (380/1987) ja lain kehitysvammaisten erityishuollosta (519/1977). Uudessa vammaispalvelulaissa on kolmen vuoden siirtymäaika, jonka aikana vanhan vammaispalvelulain ja kehitysvammaisten erityishuoltolain mukaiset päätökset käsitellään uuden vammaispalvelulain mukaisiksi. Asiakasmaksulakia on muutettu (678/2023) vastaamaan uuden vammaispalvelulain palveluja ja muutokset tulevat voimaan 1.1.2025.

Asiakkaan maksut määräytyvät voimassa olevan lainsäädännön ja päätöksen perusteella.

Jos vammaispalvelupäätös tai kehitysvammalain mukainen päätös on annettu ennen 1.1.2025 päivää voimassa olleiden säännösten perusteella, määräytyy asiakasmaksu tai palvelun maksuttomuus asiakasmaksulain säännösten perusteella, jotka ovat olleet voimassa ennen 1.1.2025 ajankohtaa.

Jos vammaispalvelupäätös tai kehitysvammalain mukainen päätös on annettu 1.1.2025 voimaan tulleiden säännösten perusteella, määräytyy asiakasmaksu tai palvelun maksuttomuus 1.1.2025 voimaan tulleiden asiakasmaksulainsäätöjen perusteella.

Jos hyvinvointialue järjestää palveluja hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 9 §:ssä tarkoitetulla tavalla ostopalveluna, palvelun käyttäjältä on perittävä samat maksut ja korvaukset kuin hyvinvointialueen itse järjestämistä vastaavista palveluista (Asiakasmaksulaki 12 §).

3.5.1 Maksuttomat palvelut

Vammaispalvelulain (380/1987) mukaisista palveluista maksuttomia ovat:

- vammaispalvelulain 8 §:n 1 momentissa tarkoitetut palvelut: kuntoutusohjaus ja sopeutumisvalmennus sekä muut vammaispalvelulain tarkoituksen toteuttamiseksi tarpeelliset palvelut
 - vammaispalvelulain 8 § 2 momentissa tarkoitettu päivätoiminta kuljetusta ja aterioita lukuun ottamatta
 - vammaispalvelulain ja -asetuksen nojalla myönnetty henkilökohtainen apu ja palveluasumiseen liittyvät erityispalvelut. Henkilökohtaisesta avusta ja palveluasumisen erityiskustannuksista voidaan kuitenkin periä maksu
-

silloin, kun henkilö saa niihin korvausta muun lain kuin vammaispalvelulain nojalla, kuten tapaturma- tai liikennevakuutuslakiin perustuen

- vammaispalvelulain 11 §:n mukaiset tutkimukset (tutkimukset, joita tarvitaan sen selvittämiseksi, onko henkilö oikeutettu vammaispalvelulain mukaisiin palveluihin ja tukitoimiin)

Kehitysvammalain (519/1977) mukaisista palveluista maksuttomia ovat:

- erityishuolto (hoiva ja huolenpito)
- kuljetus erityishuollon palveluihin
- osittainen ylläpito alle 16-vuotiaalta ja oppivelvolliselta nuorelta sen lukuvuoden loppuun, jonka aikana hän täyttää 16 vuotta (asiakasmaksulaki 4 § 2 kohta)

Asiakkaan maksuttomat palvelut uuden vammaispalvelulain (675/2023) nojalla 1.1.2025 alkaen:

- 7 § tarkoitettu valmennus, maksu peritään kuitenkin ylläpidosta ja valmennukseen liittyvästä liikkumisen tuesta
- 9 §:ssä mainittu henkilökohtainen apu
- 12 §:ssä tarkoitettu erityinen osallisuuden tuki
- 14 §:ssä tarkoitettu mukainen tuettu päätöksenteko
- 16 §:ssä tarkoitettu vaativa moniammatillinen tuki, maksu peritään kuitenkin ylläpidosta
- 18 §:ssä tarkoitettu asumisen tuki ja siihen liittyvät palvelut, maksu peritään kuitenkin ylläpidosta
- 19 §:ssä tarkoitettu kotona järjestettävä lapsen asumisen tuki ja siihen liittyvät palvelut
- 22 §:ssä tarkoitettu esteettömän asumisen tuki
- 24 §:ssä tarkoitettu lyhytaikainen huolenpito, maksu peritään kuitenkin ylläpidosta, ja lyhytaikaisena huolenpitoa järjestettävään aamu- ja iltapäivätoimintaan liittyvä ylläpito
- 25 §:ssä tarkoitettu päivätoiminta ja päivätoimintaan liittyvät matkat, jos asiakkaalla on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa eikä hän pysty itsenäisesti käyttämään julkista joukkoliikennettä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia, maksu peritään kuitenkin ylläpidosta
- 27 §:ssä tarkoitettu kehitysvammaisten henkilöiden työtoiminta ja kehitysvammaisten työtoimintaan liittyvät matkat, jos asiakkaalla on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa eikä hän pysty itsenäisesti käyttämään julkista joukkoliikennettä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia, maksu peritään kuitenkin ylläpidosta
- 28 §:ssä tarkoitettu liikkumisen tukeen ja 34 §:ssä tarkoitettuihin muihin lain tarkoituksen toteuttamiseksi tarvittaviin palveluihin sisältyvä apu ja tuki

Asumisen tuesta ja henkilökohtaisesta avusta voidaan kuitenkin periä maksu, jos henkilö saa niihin korvausta muun lain kuin vammaispalvelulain nojalla.

Kehitysvammaisten erityishuoltolaissa (519/1977) tarkoitettu erityishuolto ja mainitun lain 39 §:ssä tarkoitettu tahdosta riippumattomaan erityishuoltoon tai sitä

edeltävään tutkimukseen määrätyn henkilön kuljetus toimintayksiköiden välillä on maksutonta. Kehitysvammaisen ylläpidosta voidaan kuitenkin periä kohtuullinen maksu.

Asiakasmaksulain 5 § mukaan maksuttomia terveystalveluja ovat uuden vammaispalvelulain (675/2023) 33 § 1 momentissa tarkoitettulle hengityslaitteen varassa elävälle henkilölle annettava hoito, ylläpito terveydenhuollon laitoshoidon aikana sekä hoitoon liittyvät kuljetukset.

3.5.2 Päivä- ja työtoiminta sekä koululaisten loma-ajan hoito

Kuljetukset

Asiakkaan palvelu on järjestetty vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (380/1987) nojalla. Kuljetus päivätoimintaan: Peritään enintään paikkakunnalla käytettävissä olevan julkisen liikenteen maksua vastaava maksu tai muu siihen verrattavissa oleva kohtuullinen maksu.

Asiakkaan palvelu on järjestetty kehitysvammaisten erityishuoltona annetun lain (519/1977) nojalla, jolloin päivä- ja työtoimintaan sekä lasten loma-ajan hoitoon liittyvät kuljetukset ovat maksuttomia.

Asiakkaan palvelu on järjestetty uuden vammaispalvelulain (675/2023) mukaisesti: Matkat päivä- ja työtoimintaan sekä lasten loma-ajan hoitoon liittyvät kuljetukset ovat maksuttomia, jos vammaisella henkilöllä on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa eikä hän pysty itsenäisesti käyttämään julkista joukkoliikennettä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia.

Ateriamaksut

Vammaispalvelulain ja kehitysvammalain mukaisessa työ- ja päivätoiminnassa sekä koululaisten loma-ajan hoidossa asiakasmaksuna peritään asiakkaalta hyvinvointialueen vahvistamien ateriamaksujen mukainen maksu toteuman mukaan.

Aamupala	2,00 €/ateria
Lounas, perusruokavalio	6,86 €/ateria
Lounas, erityisruokavalio	7,65 €/ateria
Päiväkahvi/välipala, perusruokavalio	1,75 €/kerta
Päiväkahvi/välipala, erityisruokavalio	2,31 €/kerta

Mikäli palvelu on järjestetty kehitysvammaisten erityishuoltona annetun lain (519/1977) nojalla: Maksu peritään yli 16-vuotiaalta asiakkaalta. Maksua ei peritä sen vuoden loppuun saakka, minkä aikana asiakas täyttää 16 vuotta. Letkuruokinnassa olevilta ei peritä ateriakuluja.

3.5.3 Vammaisten asumispalvelut ja asumisen tuen maksut

3.5.3.1 Lyhytaikaisen asumispalvelun / asumisen tuen maksut

Lyhytaikaisen huolenpidon / asumispalvelun tarkoituksena on turvata vammaisen henkilön lyhytaikainen avun ja tuen saaminen, jotta vammaisesta henkilöstä huolehtivat läheiset voivat hoitaa omaan elämäänsä liittyvät velvoitteet ja huolehtia hyvinvoinnistaan (vammaispalvelulaki 675/2023, 24 §)

Ylläpitomaksu

Yli 16-vuotiaille	15,10 €/vrk
Alle 16-vuotiaille	9,00 €/vrk
Osavuorokautinen hoito (noin 8 h)	5,00 €/päivä

Ylläpitomaksu kattaa yhteisissä tiloissa yhteiskäytössä olevat laitteet, välineet, sisustustarvikkeet ja tarvikkeet.

Aterioista peritään hyvinvointialueen vahvistamien ateriamaksujen mukainen maksu toteutuneiden aterioiden mukaisesti. Ateriamaksut kohdassa 3.5.3.5.

Mikäli asiakkaan osavuorokautinen hoito on järjestetty kehitysvammaisten erityis- huollosta annetun lain (519/1977) nojalla, ylläpidosta ei peritä asiakasmaksua alle 16-vuotiailta ja oppivelvolliselta nuorelta sen lukuvuoden loppuun, jonka aikana hän täyttää 16 vuotta (asiakasmaksulaki 4 § 2 kohta).

Asumisvalmennus, asumisen harjoittelu, asumisohjaus

Kodin ulkopuolella järjestettävästä asumisvalmennuksessa/kokeilusta peritään lyhytaikaisen asumispalvelun maksu.

3.5.3.2 Pitkäaikainen asumispalvelu / asumisen tuki

Pitkäaikainen asumispalvelu / asumisen tuki sisältää asunnon sekä asumiseen liittyvät palvelut, jotka ovat välttämättömiä asukkaalle jokapäiväiselle suoriutumiseksi.

Asiakas maksaa ateriat ja muut jokapäiväiseen elämään liittyvät kustannukset esim. siivouspalvelut sekä ylläpitomaksun. Lisäksi asiakas maksaa vuokran, sähkön ja veden suoraan vuokranantajalle. Vuokraan sisältyy kiinteistön huoltomenot ja asukkaiden käytössä olevien yhteisten tilojen jyvitetty osuus.

Asiakkaalta perittävä vuokra ei saa ylittää eläkkeensaajan asumistukea laskettaessa huomioon otettavien asumismenojen enimmäismäärää.

3.5.3.3 Asumisen tuen ylläpitomaksu

Ylläpitomaksu on maksu menoista, jotka aiheutuvat asiakkaan kehitysvammaisuudesta / vammaisuudesta huolimatta.

Ylläpitomaksu koostuu asiakkaan asumiseen liittyvistä tukipalveluista, kuten siivous ja vaatehuolto, yhteisten tilojen ylläpidosta, saunan käytöstä sekä tarvikemenoista.

Ylläpitomaksun pitää olla kohtuullinen, enintään hyvinvointialueen vuosittain määrittelemän enimmäismäärän verran.

Asiakkaan ylläpitomaksu määritellään yksilöllisen tarpeen mukaisesti. Ylläpitoon kuuluvia aineita, tarvikkeita ja tavaroita ovat esimerkiksi:

- siivousvälineet ja puhdistusaineet sekä paperit
- viriketoimintaan liittyvät materiaalit (esim. pelit, askartelutarvikkeet)
- informaatiokulut (lehtimaksu, tv-maksu, kaapeli TV, ICT, puhelin)
- yhteisten tilojen sisustus (kalustus, kausikoristeet, kukat ja kukkamullat jne.)
- yhteisten tilojen ruokailuvälineet, tarjoiluastiat ja ruuanvalmistuksen välineistö
- yleiset perushygieniatarvikkeet

Ylläpitomaksua ei peritä, jos asukas on poissa palveluiden piiristä koko kuukauden.

Asumisen tuen ylläpitomaksu:

• Asumispalvelu, jossa ei yövalvontaa	37,50 €/kk
• Ympäri vuorokautinen asumispalvelu	48,60 €/kk

Asumisen tuki voidaan järjestää yksittäiseen asuntoon / asiakkaan omaan kotiin tuetun asumisen palveluna. Tuetun asumisen toteuttamiseksi järjestetty asumisen ohjaus on palvelun saajalle maksutonta.

Hyvinvointialueen itse järjestämissä palveluissa ja ostopalveluissa olevilta asiakailta peritään samat ylläpitomaksut (asiakasmaksulaki 12 §)

3.5.3.4 Asumisen tuen ateriamaksut

Ateriapalveluista perittävä maksu saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kohtuullisten kustannusten suuruinen.

Asiakkaalta peritään hyvinvointialueen vahvistamien ateriamaksujen mukainen maksu toteutuneiden aterioiden mukaisesti.

Perusruokavalio, ateriapäivä yhteensä	19,40 € /päivä
Erytysruokavalio, ateriapäivä yhteensä	22,92 € /päivä

• Aamiainen, perusruokavalio	3,30 €/ateria
• Aamiainen, erityisruokavalio	4,10 €/ateria
• Lounas, perusruokavalio	6,86 €/ateria
• Lounas, erityisruokavalio	7,65 €/ateria
• Välipala, perusruokavalio	1,75 €/ateria
• Välipala, erityisruokavalio	2,31 €/ateria
• Päivällinen, perusruokavalio	5,73 €/ateria
• Päivällinen, erityisruokavalio	6,52 €/ateria

-
- Iltapala, perusruokavalio 1,76 €/ateria
 - Iltapala, erityisruokavalio 2,34 €/ateria

Hyvinvointialueen itse järjestämissä palveluissa ja ostopalveluissa olevilta asiakailta peritään samat ateriapalvelumaksut (asiakasmaksulaki 12 §).

3.5.3.5 Kodin ulkopuolella järjestettävä lapsen asumisen tuki (asiakasmaksulaki 7 d §)

Lapsen asuessa vammaispalvelulain 19 §:n nojalla kodin ulkopuolella hyvinvointialue voi periä lapsen vanhemmilta kodin ulkopuolella järjestettävästä lapsen asumisen tuesta lapsen elatuksesta aiheutuneiden kustannusten johdosta maksun, joka on enintään lapsen elatuksesta annetun lain 1–3 §:n nojalla määräytyvän elatusavun suuruinen, jos se on perheen toimeentulon edellytykset ja perheen elatusvastuu huomioon ottaen perusteltua.

Lapsen vanhemmilta perittävä maksu jaetaan heidän kesken maksukyvyn mukaan.

Hyvinvointialue voi maksua vahvistamatta periä ja nostaa lapselle tulevan elatusavun tai elatustuen siltä ajalta, jona lapsi asuu vammaispalvelulain 19 § nojalla kodin ulkopuolella ja käyttää elatusavun tai elatustuen aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi.

Lisäksi hyvinvointialue voi periä kohtuulliseksi katsottavan maksun myös muista lapsen tai nuoren 14 §:n mukaisista tuloista, korvauksista tai saamisista asumisesta kodin ulkopuolella aiheutuneiden kustannusten korvaamiseksi.

Lapselta ja hänen vanhemmiltaan perittävä maksu voi olla yhteensä enintään 500 euroa kuukaudessa. Perittävä maksu ei kuitenkaan saa ylittää hyvinvointialueelle palvelusta aiheutuvia kustannuksia. Hyvinvointialueen on lapselta maksua periessään huolehdittava siitä, että lapsen henkilökohtaiseen käyttöön jää käyttövara, joka on perhehoidossa asuvalle lapselle vähintään 7 c §:n 3 momentissa säädetyn pitkäaikaisen perhehoidon käyttövaran suuruinen ja pienryhmäkodissa asuvalle lapselle vähintään 7 c §:n 3 momentissa säädetyn pitkäaikaisen ympäri-vuorokautisen palveluasumisen käyttövaran suuruinen.

3.5.4 Kehitysvammalain mukainen laitoshoido ja perhehoito

3.5.4.1 Pitkäaikainen perhehoito (asiakasmaksulaki 7 c §)

Asiakasmaksulain 4 §:n mukaan kehitysvammaisen ylläpidosta voidaan periä maksu.

Perhehoidossa olevan asiakkaan täydestä ylläpidosta peritään ylläpitomaksu, joka perustuu asiakkaan nettotuloihin. Ylläpitomaksu sisältää ateriat, asumisen ja perhehoitokodin yhteisissä tiloissa yhteiskäytössä olevat laitteet, välineet tms. Ylläpitomaksu on enintään 85 % hoidossa olevan nettotuloista. Asiakkaalle jätetään käyttövaraa 15 % nettotuloista, kuitenkin vähintään 182 € kuukaudessa.

Pitkäaikaisen perhehoidon maksua täydestä ylläpidosta määriteltäessä huomioidaan seuraavat nettotulot:

- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut ansio- ja pääomatulot ennakonpidätyksen ja ennakonkannon jälkeen tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä sekä verosta vapaat tulot
- laskennallinen metsätulo
- vammaistuki (alle 16-vuotiaan ja 16 vuotta täyttäneen)
- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti opintojen johdosta saadut apurahat tai tunnustuspalkinto otetaan tulona huomioon siltä osin kuin ovat veronalaista tuloa
- opintoraha ja aikuiskoulutustuki
- lasten kotihoidon tuki
- eläkettä saavan hoitotuki (siihen sisältyvää veteraanilisää ei huomioida tulona)

Jos asiakkaan tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneiden 12 kk keskimääräinen kuukausitulo.

Tulona ei oteta huomioon

- lapsen elatuksesta annetun lain 4 §:ssä tarkoitettua lapsen elatusapua
- tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuuksia (lukuun ottamatta vammaistukea ja eläkettä saavan hoitotukea), esimerkiksi:
 - lapsilisä (Perhehoidossa olevan lapsilisä siirretään perhehoitajalle lapsesta aiheutuvien kustannusten korvaamiseen (lapsilisälaki 11 §)
 - kansaneläkelain mukainen lapsikorotus
 - toimeentulotuki
 - veteraanien etuuksia (ml. ylimääräinen rintamalisä ja veteraanilisä)
 - asumistuki (tämä huomioidaan kuitenkin vuokran vähennyksenä perustuen asiakasmaksulain 10 d §:ään) 3 kk, siirto pitkäaikaiseen perhe- tai laitoshoitoon
 - sotilasavustus ja asevelvollisen päiväraha

Tuloista tehtävät vähennykset

- edunvalvojan palkkion perusmaksu (myös edunvalvontavaltuutetun palkkio enintään em. perusmaksun suuruisena)
 - terveydenhuollon ammattihenkilön määräämien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset, joihin asiakas on oikeutettu saamaan korvausta sairausvakuutuslain nojalla. Lääkekustannukset vähennetään asiakkaan tai hänen edustajansa antaman selvityksen perusteella maksun määräämisen perusteena olevista tuloista asiakkaalle aiheutuvien lääkekustannusten mukaan, kuitenkin enintään sairausvakuutuslain 5 luvun 8 §:ssä tarkoitetun vuosiomavastuun suuruisena
 - muiden kuin sairausvakuutuslain mukaan korvattavien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset vähennetään asiakkaan tai hänen edustajansa hakemuksesta siltä osin kuin lääkemääräyksen tehnyt terveydenhuollon ammattihenkilö on arvioinut ne asiakkaan terveydelle tarpeellisiksi
 - asiakkaan suoritettavaksi vahvistettu elatusapu sekä hänen tosiasiallisista perhesuhteistaan johtuvat muut vastaavat kustannukset.
-

Elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen palvelun alkamista

- avopuolisoiden yhteistalouden purkamisessa annetussa laissa tarkoitettu hyvitys
- kiinteistön luovutuksen yhteydessä määräajaksi tai elinkaudeksi pidätetty etuus, joka hänen on suoritettava rahana
- omistusasunnosta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut viimeisten kuuden kuukauden ajalta (huomioidaan asiakkaan osuus esimerkiksi kiinteistövero ja kohtuulliset lämmityskulut, asunto-osakkeen hoitovastike, pakollinen kotivakuutus)
- vuokra-asunnon vuokra ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain (481/1995) 52 §:ssä tarkoitetulta vuokralaisen irtisanomisajalta (muina välttämättöminä kustannuksina huomioidaan esimerkiksi pakollinen kotivakuutus)
- asumisoikeusasunnon asumisoikeusasunnoista annetun lain (650/1990) 16 §:ssä tarkoitettu käyttövastike ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut kolmelta kuukaudelta (muina välttämättöminä kustannuksina huomioidaan esimerkiksi pakollinen kotivakuutus)

Pitkäaikaisessa perhehoidossa olevalta asiakkaalta ei peritä päällekkäin muita sosiaalihuollon avohuollon palvelumaksuja, kuten kotihoiton tai työ- ja päivätoiminnan maksua.

3.5.4.2 Lyhytaikainen perhehoito

Lyhytaikainen hoito perhehoitajan kodissa. Asiaksmaksu sisältää ateriat, majoituksen ja muut kulut hoivan ja hoidon ajalta.

Asuminen ilman kiinteitä aterioita	13,20 €/vrk
Kokovuorokautinen hoito 16 vuotta täyttänyt (ateriat ja asuminen)	34,80 €/vrk
Kokovuorokautinen hoito alle 16-vuotiaat (ateriat ja asuminen)	20,40 €/vrk
Osavuorokautinen hoito 16 vuotta täyttäneet (6–12 h)	17,40 €/hoitokerta
Osavuorokautinen hoito 16 vuotta täyttäneet (alle 6 tuntia)	13,30 €/hoitokerta

Asiakkaan kotona annettu lyhytaikainen perhehoito on maksutonta.

Perhehoidon maksut eivät kerrytä maksukattoa.

3.5.5 Laitushoito

Laitoshoidolla tarkoitetaan hoitoa ja kuntoutusta sairaaloissa, terveyskeskuksen tai muun terveydenhuollon toimintayksikön vuodeosastoilla tai kehitysvammalaitoksessa. Laitoshoidosta perittävät maksut määräytyvät sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (1992/734) 7 c §: n ja asetuksen asetuksen 12, 14 ja 15 ja 21 §: n mukaan.

Lyhytaikaisen laitoshoidon maksu voidaan periä tulopäivältä, seuraavilta hoitovuorokausilta sekä lähtöpäivältä. Jos henkilö siirretään suoraan toiseen laitokseen, ei lähetävä laitos saa periä asiakasmaksua enää lähtöpäivältä. Hoitopäivämaksun saa periä vain kerran kalenterivuorokaudelta. Jos tulopäivä ja lähtöpäivä ovat saman vuorokauden aikana, peritään yksi hoitopäivämaksu.

3.5.5.1 Pitkäaikainen laitoshoido (asiakasmaksulaki 7 c § ja asetus 15 § ja 21 §)

Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevan asiakkaan täydestä ylläpidosta peritään ylläpitomaksu, joka perustuu asiakkaan nettotuloihin. Ylläpitomaksu sisältää ateriat, asumisen ja yhteisissä tiloissa yhteiskäytössä olevat laitteet, välineet tms. Ylläpitomaksu on enintään 85 % hoidossa olevan nettokuukausituloista. Asiakkaalle jätetään käyttövaraa 15 % nettotuloista, kuitenkin vähintään 122 € kuukaudessa.

Pitkäaikaisen laitoshoidon maksu peritään hoidon alkamisesta lähtien, kun ympärivuorokautisen laitoshoidon arvioidaan kestävän yli kolme kuukautta. Muutoin maksu määrätään sen jälkeen, kun henkilö on ollut laitoshoidossa yli kolme kuukautta ja hänen toimintakykynsä on heikentynyt niin, että häntä on edelleen hoidettava laitoksessa.

Pitkäaikaisen laitoshoidon maksu lasketaan samoin perustein kuin pitkäaikainen perhehoidon maksu. Katso tarkemmin kohta 3.5.4.1.

3.5.5.2 Lyhytaikainen laitoshoido (asiakasmaksuasetus 12 §)

Asiakasmaksuasetuksen 12 ja 21 §:ssä säädetään lyhytaikaisen laitoshoidon maksuista. Lyhytaikaisen laitoshoidon hoitopäivämaksu kerryttää maksukattoa. Maksukatton ylittymisen jälkeen ovat maksukattoon sisältyvät palvelut maksuttomia asianomaisen kalenterivuoden loppuun. Laitoshoidosta voidaan kuitenkin periä maksu palvelun käyttäjän ylläpidosta maksukatton ylittymisen jälkeen.

Lyhytaikainen laitoshoido	66,90 €/hoitopäivä
Maksukatton ylittymisen jälkeen	25,10 €/hoitopäivä

3.5.5.3 Lääkinnällisen laituskuntoutuksen maksut

Vammaiselle henkilölle annetusta terveydenhuoltolain (1326/2010) 29 § 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettua lääkinällisestä laituskuntoutuksesta tai kehitysvammaisten erityishuoltona annetusta lääkinällisestä laituskuntoutuksesta peritään asiakasmaksua (asiakasmaksuasetus 14 §).

Laituskuntoutuksen maksu	23,00 €/hoitopäivä
--------------------------	--------------------

Alle 18-vuotiailta maksuja peritään terveyskeskuksessa tai sairaalassa taikka sen toimintayksikössä enintään seitsemältä hoitopäivältä kalenterivuodessa.

3.6 Omaishoitajan vapaan aikaiset palvelut (6 b ja 6 c §)

Sopimuksen tehneet omaishoitajat

Palveluista, joita hyvinvointialue järjestää hoidettavalle omaishoitajan vapaapäivän ajaksi ja jotka korvaavat omaishoitajan antamaa hoitoa ja huolenpitoa peritään 12,80 euroa vapaavuorokaudelta (poikkeuksena palvelusetelillä järjestettävä palvelu). Mikäli omaishoitajalle on myönnetty vapaata omaishoitajan jaksamisen tueksi enemmän kuin 3 vuorokautta kuukaudessa, peritään 12,80 € vapaavuorokaudelta myös lisäpäivien osalta.

Sijaishoitona toteutettavasta vapaan aikaisesta palvelusta peritään 24 tunnista 12,80 €.

Ikäntyneiden päivätoiminnassa järjestetystä vapaan aikaisesta palvelusta peritään asiakasmaksu, joka on kohdassa Ikäihmisten päivätoiminta ja etäryhmätoiminta.

Omaishoidon tuen palvelusetelillä voi ostaa lyhytaikaishoitoa ja päivätoimintaa yksityisestä hoitopaikasta tai hoiva-apua kotiin. Tällöin palvelusetelillä saatava avun määrä vaihtelee palveluntuottajan hinnan mukaan. Palvelusetelistä ei peritä asiakasmaksua, vaan asiakas maksaa setelin arvon ylittävän maksuosuuden suoraan palveluntuottajalle.

Omaishoitajan lakisääteinen vapaapäivä voidaan järjestää päiväryhmätoimintana, jonka maksusta on tietoa tarkemmin kappaleessa 3.1.8.7.

Muista kuin omaishoitajan vapaan aikaisista palveluista peritään palvelun mukainen asiakasmaksu.

Läheistään hoitavan vapaa (SHL 27 b §)

Sosiaalihuoltolain (27 b §) perusteella ilman omaishoitosopimusta omaistaan tai läheistään hoitavan vapaan aikaisesta palvelusta asiakasmaksu määräytyy samoin perustein kuin sopimusomaishoitajan.

Vapaan aikaisista palveluista peritään asiakasmaksu 12,80 €/vrk.

3.7 Kuljetuspalvelun asiakasmaksut

Sosiaalihuoltolain sekä vammaispalvelulain mukaiset kuljetuspalvelut

3.7.1 Asiointi ja virkistysmatkat

Sosiaalihuoltolain mukaisista matkoista peritään asiakasmaksu alla olevan taulukon mukaisesti koko hyvinvointialueella.

Vammaispalvelulain mukaisista matkoista peritään enintään paikkakunnalla käytettävissä olevan julkisen liikenteen maksua vastaava maksu tai muu siihen verrattavissa oleva kohtuullinen maksu. Maksu määräytyy matkustusalueella joko Waltti-alueilla voimassa oleviin maksuihin tai ELY-keskuksen määrittämiin taksoihin perustuen.

Matkan pituus enintään (km)	Aikuinen	Lapsi (4-11v)
6	3,50	1,80
9	3,80	1,90
12	4,10	2,10
16	5,00	2,50
20	5,80	3,00
25	6,50	3,30
30	7,20	3,60
35	7,80	3,90
40	8,70	4,40
45	9,90	5,00
50	10,70	5,40
60	12,50	6,30
70	14,50	7,30
80	16,40	8,30
90	18,30	9,20
100	19,80	10,00
110	21,60	10,80
120	23,30	11,70
130	24,90	12,50
140	26,70	13,40
150	27,90	14,00
160	29,50	14,70
170	31,00	15,50
180	33,00	16,50
190	34,70	17,40
200	36,60	18,30
220	39,40	19,70
240	42,70	21,40
260	46,20	23,10
280	49,40	24,70
300	52,90	26,50
325	56,20	28,10
350	59,60	29,80
375	62,90	31,50
400	66,10	33,10

3.7.2 Työ- ja opiskelumatkat

Asiakas maksaa opiskelumatkoilla omavastuumaksuna 1,30 € /matka.

Toisen asteen laajennetun oppivelvollisuuden piiriin kuuluvilla opiskelijoilla, joiden opiskelumatka on alle 7 km, opiskelumatkan omavastuuosuus on 1,30 € /matka. Yli 7 km ylittävät opiskelumatkat ovat maksuttomia, mutta kuitenkin enintään sen kalenterivuoden loppuun, kun henkilö täyttää 20 vuotta.

Työmatkoista tai niihin rinnastettavista matkoista sekä korkeakouluasteen opiskelumatkoista peritään 1,70 €/matka.

3.8 Lastensuojelun asiakasmaksut

(asiakasmaksulaki 7 § ja 14 §, asiakasmaksuasetus 20 §, lastensuojelulaki 417/2007 19 § ja 77 §, laki lapsen elatuksesta 704/1975)

Asiakasmaksulain 4 §:n 4-kohdan mukaan lastensuojelulaissa tarkoitettu lasten ja nuorten huolto on maksutonta. Asiakasmaksulain 7 §:ssä säädetysti maksu voidaan periä 4 §:n 4-kohdasta poiketen lastensuojelulain nojalla avohuollon tukitoimena, sijaishuoltona tai jälkihuoltona lapselle annetusta perhehoidosta, laitoshuollosta ja asumispalvelusta aiheutuneiden kustannusten korvaamiseksi seuraavasti:

Vanhemmilta perittävät maksut

Lastensuojelulain nojalla avohuollon tukitoimena, sijaishuoltona tai jälkihuoltona lapselle annetusta perhehoidosta tai laitoshoidosta tai asumispalveluista aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi peritään, milloin se on asianomaisten toimeentulon edellytykset ja huollolliset näkökohdat huomioon ottaen perusteltua, lapsen vanhemmilta maksu, joka on määrältään enintään lapsen elatuksesta annetun lain 1–3 §:n perusteella määräytyvän elatusavun suuruinen (asiakasmaksulaki 7 § 1 mom.).

Lapsen vanhemmilta perittävä maksu jaetaan heidän kesken maksukyvyn mukaan (asiakasmaksuasetus 20 § 1 mom.).

Vanhemmilta perittävien maksujen suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon lapsen elatuksesta annetun lain 2 §.

Lapselta ja nuorelta perittävät maksut

Hyvinvointialue voi maksua vahvistamatta periä ja nostaa lapselle tulevat elatusavut siltä ajalta, jolloin lapsi saa lastensuojelulain nojalla annettua perhehoitoa, laitoshuoltoa tai asumispalveluja sekä käyttää elatusavut perhehoidosta, laitoshoidosta tai asumispalveluista aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi (asiakasmaksulaki 7 § 2 mom.).

Lastensuojelulain nojalla annetusta perhehoidosta, laitoshoidosta ja asumispalveluista aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi voidaan periä kohtuulliseksi katsottu maksu myös muista lapsen tai nuoren asiakasmaksunlain 14 §:n mukaisista eläkkeistä, elinkoroista, elatusavuuista, avustuksista tai muista kertakaikkisista tuloista, korvauksista ja saamisista.

Lapsen ja nuoren tuloista perittävän maksun määrä ei saa ylittää palvelun tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia ja se voi olla enintään 2 048,60 euroa/kuukaudessa (23.11.2023/1040 asiakasmaksuasetuksen 20 § 2. mom.).

Lapsen ja nuoren asiakasmaksulain 14 §:n mukaisista tuloista, korvauksista tai saamisista varataan kalenterikuukausittain vähintään 40 % lapsen/nuoren itsenäistymisvaroiksi, ja enintään 60 % käytetään hoidon korvaukseksi. Itsenäistymisvarojen määrää laskettaessa lapsilisää ei oteta huomioon (lastensuojelulaki 77 §).

Vanhemmille määrätyt asiakasmaksut eivät kerrytä lapsen/nuoren itsenäistymisvaroja.

3.9 Erityisasumispalvelut (päihde- ja mielenterveyskuntoutujien asumispalvelut)

3.9.1 Tuettu asuminen

Erityisasumispalvelujen tuetun asumisen kotihoidon asiakasmaksu määräytyy jatkuvan ja säännöllisen kotiin annettavan palvelun mukaisesti (3.1.3.). Sosiaaliohjauksesta ei peritä asiakasmaksua. Tuetussa asumisessa asiakas maksaa lisäksi vuokran, joka määräytyy asiakkaan ja vuokranantajan keskenään tekemän vuokrasopimuksen mukaan. Asiakkaan tarvitsemat tukipalvelut lasketaan erikseen. Tukipalvelut määräytyvät palvelutarpeen arvioinnin mukaisesti. Turvapalvelut määräytyvät kohdan 3.1.8.1 mukaisesti.

Tukipalveluiden hinnat:

Ateriapaketti	325,00 €/kk
Tukipalvelupaketti 1 (ateria, siivous, vaatehuolto)	385,00 €/kk
Tukipalvelupaketti 2 (ateria, siivous tai vaatehuolto)	355,00 €/kk
Lounas	7,46 €/kerta
Siivousmaksu	2,50 €/vrk
	76,00 €/kk
Vaatehuoltomaksu	2,00 €/vrk
	60,80 €/kk

3.9.2 Yhteisöllinen asuminen

Yhteisöllisessä asumisessa hyvinvointialue järjestää asiakkaalle asumista. Yhteisöllisessä asumisessa asunnon hallinta perustuu asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain (481/1995) mukaiseen vuokrasopimukseen. Asumisesta asiakas maksaa siten normaalisti vuokrasopimuksen mukaisen vuokran.

Yhteisölliseen asumiseen kuuluu lisäksi sosiaalista kanssakäymistä edistävää toimintaa. Tästä toiminnasta hyvinvointialue voi periä asiakasmaksulain 10 h §:n mukaisen kohtuullisen maksun.

Sosiaalista kanssakäymistä edistävä toiminta 50,00 €/kk

Yhteisöllisen asumisen lisäksi asiakkaalla voi yksilöllisen tarpeen perusteella olla palveluna kotihoitoa ja tarvittavia tukipalveluita. (7 b, 10 e ja 10 h §)

Yhteisöllisen asumisen kotihoidon asiakasmaksu määräytyy jatkuvan ja säännöllisen kotiin annettavan palvelun mukaisesti (3.1.3.).

Palvelu- ja hoitosuunnitelman mukaisista tukipalveluista peritään kohdan 3.9.1. mukaiset asiakasmaksut. Turvapalvelut määräytyvät kohdan 3.1.8.1 mukaisesti.

3.9.3 Pitkäaikainen ympärivuorokautinen palveluasuminen

Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen asiakasmaksu määräytyy kohdan 3.3.1. mukaan.

3.9.4 Perhehoito

Perhehoidon asiakasmaksu määräytyy kohdan 3.2. mukaan.

3.9.5 Tilapäinen asumispalvelu kartoitusasunnossa

Erityisasumispalvelujen tilapäinen asuminen

(alle 1 viikko) kartoitusasunnossa 18,65 €/vrk.

Asunnosta asiakas maksaa vuokran, joka määräytyy asiakkaan ja vuokranantajan keskenään tekemän vuokrasopimuksen mukaan.
